Kulijenga Upya Taifa Letu kwa Utawala Shirikishi na Unaowajibika

... Haya! Na Tuanze Kazi ya Kulijenga Upya Taifa Letu (Nehemia 2:17-18)

Kampeni ya Kwaresima 2021

S.L.P. 13475-00800, Nairobi
Waumini House, Westlands
Simu: (254-20) 4443133/4/5, 4443917
Barua pepe: national@catholicchurch.or.ke
Tovuti: www.cjpc.kccb.or.ke
www.kccb.or.ke

CJPC

© KCCB -Tume ya Kikatoliki ya Haki na Amani
Mwaka wa kuchapishwa: 2021

Afisi Kuu ya Baraza la Maaskofu Wakatoliki wa Kenya
Tume ya Kikatoliki ya Haki na Amani
Waumini House, Westlands
S.L.P. 13475-00800, Nairobi
Simu: (+254) 20 444112/4443906 au 722 457114
Barua pepe: national@catholicchurch.or.ke
Tovuti: www.cjpc.cjpc.or.ke
www.kccb.or.ke

Ubunifu na utayarishaji
KCCB-Tume ya Kikatoliki ya Haki na Amani

Wahariri: Beatrice Odera, Grainne Kidakwa na Wainainah Kiganya
Mchoraji: Robert Kambo
Msanifu na mpambaji wa kurasa: Monicah Nyambura
Waratibu wa michango: Margaret Mkavita and Eunice Nderitu

Kimepigwa chapa na Don Bosco Printing Press
S.L.P. 158 Makuyu 01020, Kenya

Yaliyomo

Sala

Tukate Mnyororo ya Ufisadi.....4

Dibaji

Kulijenga upya taifa letu kwa utawala shirikishi na unaowajibika 5

Utangulizi

Kwaresima katika Kanisa Katoliki 10

Wiki ya Kwanza

Familia.....12

Wiki ya Pili

Vijana, tegemeo letu la siku zijazo.....16

Wiki ya Tatu

Ufisadi na ufufuaji wa uchumi 21

Wiki ya Nne

Usalama 27

Wiki ya Tano

Usimamizi wa mazingira na udhibiti wa majanga 32

Kiambatisho

Michango ya Kampeni ya Kwaresima ya 2020 37

NA TUUVUNJE MNYORORO WA UFISADI

Baba yetu uliye mbinguni, umekuwa ukijali viumbe vyako vyote ili tuishi kulingana na mapenzi yako. Umeibariki nchi yetu kwa watu wenye vipawa vingi na kutupatia mali asili za kutumiwa kwa sifa na utukufu wako na kwa manufaa ya kila Mkenya.

Tunahuzunishwa sana na utumiaji mbaya wa hizi zawadi na baraka zako kwetu kupitia kwa tendo la ufisadi ambalo limesababishia watu wengi njaa, magonjwa, kuwanyima makao na kuwafurusha makwao, kuwaacha wengi bila elimu na kinga yoyote maishani. Baba, ni wewe pekee uwezaye kutuponya kutokana na ugonjwa huu ambao hatima yake ni mauti.

Tunakusihi uguse maisha yetu na ya viongozi wetu ili tutambue uovu wa ufisadi na kujitahidi kikamilifu kuliangamiza jinamizi hilo. Kwa raia yeyote ambaye amejipatia chochote kifisadi, Bwana, mpe nguvu na ujasiri wa kukirudisha na kukurejelea.

Tunakuomba utupe raia wanaomcha Mungu na viongozi wanaotujali na ambao watatuongoza katika njia ya amani, haki, ufanisi, maendeleo, na la muhimu zaidi, upendo.

Tunaomba hayo kupitia kwa Kristo Bwana wetu.

Ee Bwana tunakuomba utusikie.

Dibaji

Kulijenga Upya Taifa Letu kwa Utawala Shirikishi na Unaowajibika ... Haya! Na Tuanze Kazi ya Kulijenga Upya Taifa Letu (Nehemia 2:17-18)

Kulijenga upya taifa letu ni kazi na wajibu wa kila Mkenya. Tunazo pande mbili za kauli hii. Kwa upande mmoja, hatuna budi kuanza kufuata taratibu mpya za maisha kutokana na nafasi mpya zinazoletwa na maendeleo katika nyanja za maarifa na teknolojia. Kwa upande mwingine, maendeleo katika utambuzi na teknolojia yanaleta changamoto mpya ambazo hatuna budi kuzikabili. La muhimu zaidi katika Kampeni ya Kwaresima ya mwaka huu ni maudhui ya utawala shirikishi na unaowajibika. Tunapendekeza kwamba tuangazie maudhui haya tukiegemea misingi ya kujenga na kukuza maadili. Tunatambua kwamba pasina misingi thabiti ya kujenga maadili, ni vigumu kupata utawala shirikishi na unaowajibika. Kujenga maadili ndio msingi wa safari ya utakatifu ambao Wakristo wote na watu wengine wenye mapenzi mema hualikwa kuufikia kupitia kwa sakramenti, kuwapenda majirani na kusimamia kikamilifu zawadi zote ambazo Mungu ametupatia.

Kujenga maadili: Mwito wa utakatifu

Yaonekana tukiwa nchi tumepoteza dira ya maadili. Uadilifu ni itikadi ya maadili na kanuni ya utawala ambayo ikiheshimiwa hutusaidia kutambua haja ya kujitolea kuwahudumia wengine kwa uaminifu bila kujali tabaka ya kijamii ya mtu. Kristo ameeleza kwa kifupi mafunzo kuhusu uadilifu anapotwambia kwamba: “Kila kitu mlichomtendea mmojawapo wa hawa ndugu zangu wadogo, mlinitendea mimi” (Mathayo 25:40). Matendo na kazi zetu zinafaa kubaini uaminifu, uwajibikaji na uwazi, kwani kwa njia hii tutakuwa tunahudumiana kama ndugu na dada wa Mungu mmoja.

Katika Kampeni ya Kwaresima ya mwaka huu, tunaangazia suala la kujenga maadili. Kristo anatualika tuwe watakatifu katika maisha yetu ya kila siku. Hii ni safari ambayo Roho Mtakatifu anaandamana nasi. Mtakatifu Paulo, kupitia kwa maisha na nyaraka zake, anatukumbusha

kuwa safari hii ya utakatifu inahitaji kujitolea kikamilifu kwa lengo kuu: kuungana na Baba mbinguni. Kwa njia maalumu, tunaangazia kujenga maadili katika kampeni hii ya Kwaresima kwa sababu ya mafunzo tunayoyapata maishani, kama vile vitisho kwa familia, kesi zinazotia hofu za mimba za matineja, kuwatumia vijana kuzusha fujo za kisiasa, ufisadi ulioenea kote, kuzorota kwa hali ya usalama katika baadhi ya maeneo ya nchi na mazoea ya kuvunja upendo na umoja nchini, mambo ambayo ni muhimu kwa familia ya Mungu.

Kwa sababu hii, mada za kila wiki zinaambatana na waraka wa kichungaji uliotolewa na maaskofu mnamo Februari, 2020, katika Subukia Shrine, Jimbo la Nakuru. Tunahimiza kwamba Kampeni ya Kwaresima ya mwaka huu itusaidie kutafakari, kusali na kuzingatia kufanya yaliyo sahihi mbele ya Mungu. Tunaitwa kwa utakatifu kwa njia zetu ndogo kwani hivyo ndivyo Mungu huzungumza nasi; jinsi tulivyo.

Wiki ya Kwanza: Utakatifu kwenye familia

Familia ndiyo nguzo kuu ya jamii. Ukweli ni kwamba familia ndiyo Kanisa ya nyumbani. Msingi wake ni Amri ya Tano. Watoto wasipojifunza kuheshimu wazazi wao, huwa wanakosa msingi wa wema wa heshima na hivyo basi huwa hawaheshimu mamlaka yoyote. Familia inapogeuzwa kuwa mandhari ya matendo maovu na ya kumchukiza Mungu, hatimaye jamii yote itaathirika. Mtakatifu Teresa wa Calcutta, anayejulikana na wengi kama Mama Teresa, alionya kuwa: "Tukikubali kwamba mama anaweza kuua mtoto wake, tutawezaje kuwaambia watu wengine wasiuane?" Chanzo cha matatizo yetu ya kijamii ni kuvunjika kwa familia.

Wiki ya Pili: Utakatifu katika kujenga maadili ya vijana

Limekuwa ni jambo la kusikitisha kukuta vijana wengi waliohitimu mafunzo katika ngazi tofauti wakikatishiwa tamaa na kuvunjwa moyo na uhaba wa nafasi za kazi. Huenda hali hii ikawa kama bomu linalosubiri wasaa wa kulipuka. Ni wajibu wetu kuwapatia vijana matumaini. Serikali za kaunti na kitaifa zina jukumu la kuangazia kwa njia maalumu miradi na shughuli zinazowapatia vijana matumaini na kuwawezesha kutimiza ndoto zao. Mazoea ya kutoa nafasi za kazi kwa wazee na wakati mwingine viongozi waliostaafu huwaudhi zaidi vijana. Mnamo siku za karibuni, tumeshuhudia matendo ya vijana waliokata tamaa maishani, suala ambalo hatuna budi kuliangazia. Tukiwa waumini wa Kanisa na wazalendo,

lazima tuchukue hatua thabiti kushauri, kutoa nasaha, kuandamana na kuwasaidia vijana wenye vipawa na ujuzi ili kupata ajira na njia za kujipatia riziki. Hatua hizo ni pamoja na kuwaelimisha kuhusu njia zinazozidi kufunguka za kujipatia mapato kufuatia kurahisishwa kwa utoaji mikopo.

Wiki hii, tunaangazia jinsi vijana wanavyotamani kujengwa kimaadili na kiroho. Vijana walioundika kikamilifu ni nguzo muhimu ya jamii yoyote. Kujengwa kiroho huwasaidia vijana kuchukua maamuzi yafaayo na yanayobaini imani yetu tukiwa Wakatoliki. Isitoshe, wakiundika kikamilifu kimaadili na kiroho, vijana hutambua umuhimu wa bidii, uaminifu, uadilifu, kuzalisha mali na huwasaidia wazazi wao, walezi na ndugu zao. Hawa ndio vijana ambao huwa hawasubiri kuhudumiwa, ila lengo lao huwa ni kuwasaidia wengine, sawa na alivyofanya Kristo. Ina maana vijana hujifunza kuwa Wakristo wanaowajibika na kuonyesha dhahiri mapenzi ya Mungu kwao na kwa wengine walio karibu nao.

Wiki ya Tatu: Utakatifu katika kuukata mnyororo wa ufisadi

Ufisadi katika nchi yetu umefikia kiwango ambacho hakijawahi kushuhudiwa. Umesababisha vifo vingi, mateso na hata kukatisha wengi tamaa. Ufisadi umejibainisha pia kwa ukosefu wa dawa na vifaa muhimu vya matibabu hospitalini, muundo msingi duni, vifo kutokana na ajali barabarani za motokaa na pikipiki, uhaba wa maji safi ya kunywa, maafa kutokana na njaa na uhaba wa nafasi za kazi kwa vijana ambao hawana uwezo au hawataki kutoa hongo. Yasikitisha kukuta rasilmali zilizotengewa manufaa ya wote zinaishia kunufaisha maslahi ya kibinafsi.

Ili kupigana na ufisadi, tunao wajibu wa kinabii wa kushutumu aina zote za ufisadi, jukumu ambalo ni wito wa utakatifu wa kutetea ukweli. Changamoto kubwa ya kijamii inayotukabili Kenya ni mazoea ya kuchukia ukweli katika vita ya ufisadi. Ukweli ni tunu na thamani yake ni kubwa. Ukweli ndio msingi wa uhusiano wetu na Mungu na majirani; ni nguzo ya sheria zote za maana. Bwana wetu Yesu alitufunza kwamba "ukweli utatukomboa". Ukweli huu ni hali ya Mungu na mpango wake mtakatifu.

Ufisadi sio manufaa ya kifedha pekee, la hasha! Unahusu pia 'kukata kona' katika taratibu zinazokubalika za kufanya mambo, kutojali utu na kuchukua maamuzi kwa manufaa ya kibinafsi. Ufisadi hutufunga macho tusiuone ukweli wa aina yoyote. Viwango vya juu vya umaskini, kutoaminiana, upendeleo wa kiukoo, fujo, mauaji, uuzaji wa watu utumwani, mizozo ya kikabila, upendeleo wa marafiki wa karibu na

jamaa, na utumiaji mbaya wa pesa za umma ni ishara za uozo ulioenea kwenye taratibu zetu za jamii na vile tulivyopoteza dhamiri tukiwa jamii. Changamoto yetu kubwa ni vile ufisadi umeenea katika taratibu zote za maisha na miongoni mwa watu binafsi.

Ndiposa mizozo katika jamii, ufisadi, mivutano ya kisiasa, tabia za kichokozi miongoni mwa vijana, kutojali kuadhibiwa katika shughuli za binafsi na za umma inatokana na mazoea ya kutothamini ukweli maishani. Tunalo tatizo la maisha ya kinafiki kwa sababu hatutaki kuwa wakweli wa hali zetu halisi. Hatuwezi kufanikiwa kupigana na ufisadi iwapo tutaukinai ukweli.

Kwa bahati mbaya, ufisadi hujitetea. Sawa na ilivyokuwa nyakati za Judasi, wafuasi wengi wa Yesu walimtoroka alipokabiliwa na maadui wa ukweli na haki. Wakenya tumefanya hivyo pia tunapohitajika kutetea ukweli katika vita vya ufisadi. Hata hivyo, wasaa ndio huu wa kuonyesha ujasiri mpya. Wasaa ndio huu wa kumwangamiza nduli huyo, sio kwa ncha ya upanga lakini kwa ujuzi na tukimwamini Mungu.

Ndiposa sote tunaalikwa kuponya na kukomboa dhamiri zetu. Ufisadi ni njia ya mauti kwa binadamu, kama alivyotukumbusha Baba Mtakatifu Francis kwenye hotuba yake kwa vijana katika uwanja wa kimataifa wa Kasarani, Nairobi, mnamo Novemba, 2015. Sawa na Zakayo mkusanyaji ushuru (Luka 19:1–10), ni lazima tukubali kuwa tumepotea njia kwa kunyakua mali zisizo zetu na kumwomba Mungu msamaha.

Wiki hii, tunaangazia hatua ambazo kila mmoja wetu anaweza kuchukua kupigana na ufisadi. Jukumu la Kanisa ni kuwa dhamiri ya jamii. Hili linatilia mkazo wajibu wa Kanisa katika kuzijenga dhamiri za watu wote ili watende yaliyo sahihi na kutambua umuhimu wa manufaa kwa wote. Sote tunapaswa kuongozwa na dhamiri thabiti katika shughuli zetu zote na kila tunapochukua maamuzi. Jamii adilifu inaweza kupatikana tukiwa na wanaume na wanawake waadilifu. Haki na usawa zinaweza kupatikana tukiimarisha imani yetu kwa Mungu na kuungana na Daudi katika vita hii ya kumwangamiza Goliatho. Mataifa mengi ulimwengine yamefaulu kuangamiza ufisadi na sisi tunaweza pia.

Wiki ya Nne: Jukumu la kuimarisha usalama kwa wote

Vitishio kwa usalama wa Kenya vimeendelea kuongezeka. Tumeshuhudia mashambulizi ya kigaidi na ongezeko la visa vya fujo nyumbani na kwenye familia. Baadhi ya sababu kuu za kuzorota kwa usalama ni mafunzo ya

itikadi kali na kutovumiliana, utumiaji mbaya wa teknolojia za kisasa, uhamaji na usafiri wa watu kote duniani na uhaba wa mali asili nchini na katika mataifa jirani. Hata hivyo, uwezo wetu kutosheleza mahitaji yetu ya usalama umeongezeka kwa viwango vya kuridhisha. Usalama ni haki ya raia wote. Tunaamini kwamba hatua thabiti zinaweza kutekelezwa kuimarisha usalama kwa manufaa ya taifa.

Wiki ya Tano: Kuupata utakatifu katika yaliyo ya manufaa kwa wote

Manufaa kwa wote ni kanuni ya mafunzo ya jamii ya Kikatoliki na hutajwa kuwa jumla ya hali za jamii zinazowawezesha watu wakiwa makundi au binafsi, kutosheleza mahitaji yao. Huwaongoza watu kuhusu jinsi wanapaswa kuishi na wengine. Hutilia mkazo umuhimu wa binadamu kama nguzo kuu ya juhudi zozote za kibinadamu na hutukuza mahusiano ya binadamu. Baba Mtakatifu Francis kwenye waraka wake *Makao yetu sote* (*Laudato Si)*, amefafanua majukumu yetu tukiwa Wakristo na binadamu kutunza mama wetu ardhi. Amewahimiza watu wote kubeba jukumu la kuhifadhi na kuimarisha sifa ya ulimwengu wetu. Mabadiliko makuu ya hali ya hewa ni tishio kwa mamilioni ya familia zinazotegemea kilimo cha mazao ya chakula na ufugaji. Matendo ya wanadamu kama vile kukata miti, kuchafua mazingira, kuchimba na kutumia madini kiholela ni mambo yanayoyapunguzia makao yetu sote tunu za kudhibiti maisha. Makao yetu sote ni manufaa kwetu sote na kila mmoja ana wajibu wa kuyaimarisha.

Tunapoliangazia suala la kulijenga upya taifa letu kwa utawala shirikishi na unaowajibika, tufanye hivyo kwa moyo wa Kwaresima, msimu ambao ni wa kusali, kufunga na kuwasaidia maskini.

Nawatakieni nyote msimu wa Kwaresima uliojazwa Roho wa Mungu na wenye mafao.

Askofu John Owaa Oballa wa Jimbo la Ngong'
Mwenyekiti, Tume ya Kikatoliki ya Haki na Amani

Utangulizi

KWARESIMA KATIKA KANISA KATOLIKI

Kwaresima ni kipindi cha siku 40 cha kufunga na kujinyima, kusali na kutubu kabla ya Pasaka. Kulingana na utamaduni wa Kikristo, msimu huu katika mwaka wa kiliturjia huanza Jumatano ya Majivu na kumalizika Jumapili ya Matawi. Ni adhimisho la kila mwaka ambalo huwatayarisha waumini — kupitia sala, toba, kutoa zaka na kujinyima — kwa matukio yanayohusiana na mateso ya Yesu msalabani, na maadhimisho ya ufufuko wake. Wakatukumeni hubatizwa Jumapili ya Pasaka.

Kwa nini siku 40?

Nambari 40 ni muhimu katika maisha ya Wakristo. Musa na wana wa Israeli, kwa mfano, walitanga jangwani kwa miaka 40 wakijiandaa kwenda katika nchi waliyoahidiwa na Mungu. Musa alikaa juu ya Mlima Sinai kwa siku 40 bila kula wala kunywa alipokuwa ameenda kupokea vibao vya mkataba ambao Mungu aliwawekea Waisraeli. Nyakati za Nuhu, gharika iliendelea kwa siku 40 mchana na usiku. Eliya alikaa siku 40 mchana na usiku juu ya Mlima Horebu bila chakula. Yesu naye alienda jangwani na kufunga kula na kunywa kwa siku 40 mchana na usiku.

Asili ya Kampeni ya Kwaresima Kenya

Kuzingatia wito wa kiroho wa msimu wa Kwaresima, Kanisa Katoliki katika Kenya liliazimia kuwapasha waumini habari kuhusu matatizo yanayokumba jamii na kushirikiana nao kutetea mabadiliko. Kupitia kwa Kampeni ya Kwaresima, Maaskofu wa Kanisa Katoliki huwaita Wakristo wote na watu wa mapenzi mema kuungana na kukabiliana na matatizo hayo, huku wakitetea mabadiliko. Kwa kuungana na maaskofu katika utetezi huo wa mageuzi, juhudi za kila mtu binafsi pamoja na sauti ndogo ya kila mmoja ikiunganishwa na ya wengine husikika mbali, nayo matendo ya kila mmoja huongezeka yakijumuishwa na ya wengine.

Wiki ya Kwanza

FAMILIA

FAMILIA

Tazama: Simulizi

Tarajio na Subira walikutania chuoni wakiwa wanafunzi. Baada ya kuhitimu masomo yao, kila mmoja alipata kazi. Uhusiano wao wa kimapenzi ukanawiri, wakafunga ndoa na hatimaye wakapata watoto wanne; Zawadi, Faith, Prince na Charlo. Maisha yalikuwa mazuri na ya furaha kwa familia hiyo changa. Waliandamana kwenda kanisani, kujivinjari na hata kwenda madukani wikendi.

Kadiri siku zilivyosonga ndivyo gharama ya maisha ilizidi kupanda. Matumizi ya kila siku ya familia ya Tarajio na Subira yaliongezeka kiasi kwamba mishahara yao haikutosha kuwawezesha kujikimu. Mume na mkewe wakalazimika kutafuta jinsi ya kujipatia mapato ya ziada. Ajira mpya iliwalazimu kukaa nje kwa saa nyingi kila siku, ikiwa ni pamoja na wikendi. Familia ilivyozidi kunawiri kifedha ndivyo wazazi waliendelea kuwapuuza watoto wao. Familia haikuwa na nafasi tena ya kwenda kanisani pamoja. Ikawa ni nadra sana kwa wazazi kufuatilia elimu ya watoto wao wala kupiga msasa tabia na maadili yao.

Kadiri mapato yao yalivyoongezeka, ndivyo Tarajio na Subira walivyoamini kwamba kutokuwepo nyumbani kwa muda mrefu kulikuwa ni kwa manufaa ya familia. Katika kujaribu kuthibitisha jinsi walivyowajali na kuwapenda watoto wao, na wakati huo huo kuziba pengo la kutokuwepo nyumbani, wanandoa walinunua vifaa vya kisasa vya kieltroniki kama kompiuta za saizi tofauti, mashini za michezo, simu za mikononi na kuleta huduma za *Internet* nyumbani. Vifaa vyote hivyo viliwafungulia watoto mambo yaliyozorotesha maisha yao. Zawadi na Prince wakajitosa kwa kamari, ukahaba na dawa za kulevya. Zawadi alipachikwa mimba.

La kusikitisha ni kwamba Tarajio na Subira hawakuwa na habari kuhusu yaliyowafika watoto wao. Siku moja, babu na nyanya wa kuumeni wa watoto hao wakiwa njiani kumtembelea rafiki yao jijini, walifika ghafla nyumbani kwa Tarajio na Subira. Haikuwachukua muda wazee hao kutambua kasoro bomani mwa watoto wao. Zawadi, Prince na wazazi wao hawakuwepo. Wajukuu wengine walikuwa wakicheza na kompiuta na simu. Wazee wakaachwa kujitumbuiza kwa kutazama televisheni.

Zawadi alirudi nyumbani saa tano za usiku akiwa mlevi chakari. Babu na nyanya yake walishangaa kwamba mjukuu wao hakuonekana kubabaishwa na hali yake wala saa alizofika nyumbani. Muda mfupi baadaye, Prince alifika akiandamana na vijana wengine walevi na wakorofi.

Baada ya mashauriano ya muda na wajukuu wao, nyanya akagundua Zawadi alikuwa mja mzito ilhali Prince alishakuwa mlevi mzoefu.

Tarajio na Subira walirudi nyumbani baada ya usiku wa manane na kushangaa ni kwa nini taa hazikuwa zimezimwa. Mara moja wakahisi mambo hayakuwa shwari. Kufungua mlango wa nyumba, Tarajio alikuta wazazi wake waliojawa na huzuni wakishauriana na wajukuu wao. Tarajio na Subira hawakuyaamini waliyoyasikia na kushuhudia. Ikawa ni kulaumiana. Tarajio akamlaumu Subira kwa yote yaliyowakumba watoto wao, akidai kwamba jukumu kubwa la kulea watoto lilikuwa ni la mama, huku baba akiitafutia familia riziki. Mabishano makali kati ya Tarajio na mkewe yalizimwa na wazee wao. Tarajio akawageukia Zawadi na Prince kwa makofi na mateke akiwasuta kwa kuaibisha familia yake. Babu na nyanya walituliza mambo.

Wazazi wake Tarajio waliitisha kikao cha familia ya mwanao na wakawapa wote fursa ya kufungua roho. Kupitia kwa baba paroko, washauri wa masuala ya familia na ndoa walialikwa kuwashauri Tarajio, Subira na watoto wao. Baada ya vikao vingi vya ushauri na sala, Prince na Zawadi walibadilika, wakaachana na dawa za kulevya, pombe na marafiki wabaya. Walijiunga tena na kundi la vijana katika parokia ambapo walipata mashauri ya masuala ya kiroho na kijamii. Zawadi alisaidiwa na kanisa pamoja na familia yake mpaka akajifungua mtoto mrembo wa kike, Hope. Washauri, mapadre na wazazi wa Tarajio na Subira waliihakikishia familia hiyo kuwa wangeendelea kuisaidia kurejelea maisha yao adilifu ya awali. Familia yote ilimsaidia Zawadi kumlea Hope na furaha ikarejea tena katika boma la Tarajio na Subira.

Amua: Utathmini wa hali halisi

Familia ni nguzo muhimu kwa kila mtu. Ni chanzo cha kila mmoja wetu cha uhai, upendo na malezi. Mtoto akizaliwa, jamii hupokea zawadi ya mgeni miongoni mwao na kuanza mara moja kumshirikisha kwa jamii. Familia ndiyo jamii asili ya kila mtu inayotuwezesha kutoa mchango maalumu na usiofidika kwa manufaa ya jamii. Familia inatambuliwa pia na Katiba ya nchi. Kifungu 45 kinaeleza kuwa familia ndicho kitengo cha asilia na kimsingi cha jamii na msingi muhimu katika mpangilio wa jamii, na itafurahia kutambuliwa na kulindwa na Serikali.

Iwapo Kanisa na Serikali zinatambua umuhimu wa nafasi ya familia, ni kanuni ya asili kwa familia kutekeleza kazi na majukumu yake ya kimsingi katika malezi ya watoto ili kukuza vipawa vyao, kuwawezesha

kutambua hadhi yao na kuwaandaa kukabili hali yao ya kipekee na ya kibinafsi maishani. Familia hujipata katika mazingira maalumu kutokana na mabadiliko ya kasi ya kijamii, kiuchumi, kisiasa na imani za kidini. Isitoshe, majanga ya maradhi yameacha familia nyingi zimechanganyikiwa, zikisumbuka akili na kuvunjiwa matumaini. Nchini mwetu leo, familia zinakumbwa na shida zisizo na kifani, na jukumu la wazazi limevurugika kutokana na ushindani wa athari nyingine nyingi za ulimwengu. Mtazamo wa masuala ya dunia na mfumo wa maadili zinabadilika haraka kiasi kwamba wajibu wa wazazi umezidi kufifia.

Familia za siku hizi zinakumbwa na matatizo kama vile talaka, utengano, dhiki, kuzorota kwa uchumi, changamoto za malezi, ukosefu wa ajira, magonjwa, ulemavu, utumiaji mbaya wa dawa na pombe, kutawaliwa akili na kamari, na mimba za matineja. Shida nyingine ni vijana kupewa mafunzo ya siasa kali, kuwachafua na kuwatesa watoto, kuwafanyiza watoto kazi na kuwauza kimagendo, wazazi kutokuwa na wasaa wa kutosha kuwalea watoto wao na kuwapa mwongozo wa maadili yanayofaa, fujo za kinyumbani na visa vya watu katika familia kujitoa uhai. Hata hivyo, pana matumaini ya familia zote kurudi kwenye chaanzo na shabaha ya familia. Kanisa halifai kamwe kuyumba katika juhudi zake za kuitetea na kuilinda familia. Nayo jamii kwa jumla inapaswa kufikiria upya na kuandaa mikakati ya jinsi ya kuimarisha na kujenga taifa lenye watu wacha Mungu kuanzia katika familia.

Maaskofu Wakatoliki Kenya kwenye hotuba yao kwa taifa mnamo Agosti 29, 2020, walikariri umuhimu wa malezi yanayozingatia uwajibikaji. Malezi ni jukumu muhimu kwa mzazi yeyote na ni kazi inayohitaji maarifa, juhudi, kujitolea na uvumilivu. Uwepo wa baba na mama kwa pamoja ni nguzo muhimu katika kulea watoto. Maaskofu wanahimiza wazazi kuwafunza watoto wao kuanzia wakiwa wachanga kanuni zifaazo za uadilifu, imani na masuala ya uzazi, na wapige vita mafunzo na mifumo inayopinga familia na iliyo kinyume na mafunzo ya Kristo.

Tafakari ya kiroho

Mwanzo 9:8-15
1 Petero 3:18-22
Marko 1:12-15
Familia imelengwa na mashambulizi mengi ya kimawazo kusudi kuiangamiza. Jaribio la kuwapokonya wazazi haki za kuwalea watoto

wao ni tishio kubwa kwa kiini cha familia. Hali hiyo inazoroteshwa na juhudi zinazofanywa kuimarisha utumiaji wa dawa za kupanga uzazi na utunguaji wa mimba miongoni mwa matineja. Tukiwa Kanisa, hatuna budi kupinga njama zote hizi za kuiangamiza familia. Msukumo mkubwa wa njama hizo ni ahadi ya kujilimbikia mali, ulafi na tamaa ya mamlaka.

Masomo ya leo yanazungumzia kuhusu kuangamizwa kwa dunia iliyotawaliwa na uovu na kutoa nafasi ya kuujenga ulimwengu mpya. Mafuriko yaliitakasa dunia iliyotawaliwa na dhambi na kutoa nafasi ya kizazi kipya cha watu. Ubatizo ni ishara ya mtu kuzaliwa upya. Injili inatwambia kwamba kuyashinda mauti kulianzia wakati Yesu aliyashinda maovu na nguvu zote za uovu. Tunahimizwa kuzitfuta nguvu za Kristo ili kuyashinda maovu maishani mwetu, hasa nguvu za kuyashinda majaribio.

Mwaka ujao tutawachagua viongozi. Tunapaswa kuanza kuwatambua wanaume na wanawake wanaojali familia. Tukifanya hivyo, tutakuwa na nafasi nzuri ya kupata viongozi wema. Ujumbe huu unapaswa kuwafikia wote wanaonuia kugombea uchaguzi. Hii ndiyo njia pekee ya kulishinda ovu la wasiothamini familia na uhai.

Tenda: Maswali ya kuwazia

1. Ni vitishio gani vya kisasa vinavyoniathiri, familia yangu na jamii kwa jumla?
2. Una habari zozote kuhusu kampeni za kupotosha na ambazo zinatishia maadili ya familia katika eneo lako? Iwapo zipo, jadilianeni.

Kujichunguza

1. Nimechangia kwa njia yoyote ile katika kuangamiza au kuimarisha familia?
2. Nimechangia katika kuimarisha maadili ya familia?
3. Nimeunga mkono mashirika yasiyo ya serikali, taasisi nyingine au watu binafsi wanasambaza mawazo potofu ya kigeni?

Matendo yaliyopendekezwa

1. Jumuia itambue washauri kuzishika mkono familia zinazokabiliwa na changamoto.
2. Tambua, tangaza na uimarishe mipango ya maisha ya familia katika parokia, maeneo ya kuabudia na jumuia.
3. Kuanzishwa kwa mradi unaoongozwa na kanisa wa kutoa mashauri na nasaha kwa vijana.

VIJANA WETU, TEGEMEO LETU LA SIKU ZIJAZO

VIJANA WETU, TEGEMEO LETU LA SIKU ZIJAZO

Tazama: Simulizi

Kazikwetu, kijiji kilichokuwa na miti na mimea mingi katika lokesheni ya Maji Matamu kilibarikiwa pia kuwa na mashamba yenye rutuba na vito vya thamani. Wakazi walitegemea uuzaji wa bidhaa tofauti kujipatia mapato yaliyowawezesha kuishi maisha mazuri na kupeleka watoto wao shuleni za kifahali.

Kijiji kilikuwa na jingine la kujivunia, kiwango thabiti cha maadili ambayo kila mmoja alibeba jukumu la binfsai kuyalinda. Wazazi na wazee wa kijiji walifunza vijana maadili hayo na kuhakikisha yanazingatiwa ipasavyo na kila mwanakijiji.

Umaridadi na utajiri wa Kazikwetu zilivutia wageni wengi waliotamani kufanya biashara au kujitafutia makao. Wageni walikifungulia kijiji kwa ulimwengu na kuwapatia vijana wake nafasi mpya. Upeo wao wa mawazo ulipanuka na kuwawezesha kuwa na mtazamo wa kilimwengu na kuwasiliana na wenzao nje ya kijiji. Maadili, kijana mzaliwa wa Kazikwetu, alikutana na kubadilishana mawazo na Raha, kijana ambaye wazazi wake walihamia Kazikwetu. Urafiki kati ya Maadili na Raha uliimarika na ikawa ni kawaida kuwa pamoja mara nyingi wakitazama filamu chafu na kusikiliza muziki wenye maneno yasiyofaa. Wakafanya mazoea ya kuhudhuria karamu ambazo hazikuwa na usimamizi wa kufaa na ambapo walitumia vibaya dawa za kulevya na pombe. Wakati mwingine ungewapata wakitazama boli pamoja na kutumia pesa zao za akiba kucheza kamari. Vijana wengine waliungana nao kushirika katika maovu na idadi ya marafiki zao ikaongezeka. Hatimaye, badala ya kutumia wasaa wao mwingi kusoma wakati shule zimefungwa, ikawa ni kuhudhuria karamu baada ya nyingine. Wakakoma kuhudhuria ibada za misa, wakapuuza majukumu yao nyumbani na wakahepa shughuli za jamii ya Kazikwetu. Karibu kila mtu aliyejali katika jamii hiyo akaanza kusikitikia hali ya vijana hao na kutaka hatua zichukuliwe kuwapiga msasa.

Wazazi wa Kazikwetu walikutana na wale wa Raha kujadiliana kuhusu mienendo mibaya ya Raha na athari zake kwa vijana wengine kijiji ambazo matokeo yake yalikuwa ni kuzorota kwa maadili na uzembe. Wazazi wa Raha walihisi hatari na wakaamua kuwasiliana na watawala wa kijiji ili kupatanishwa na jamii. Watawala waliitisha mkutano wa viongozi wa kidini, wazee na viongozi wa jamii, wazazi na vijana. Wazazi wa Raha walijaribu kumtetea mwanao wakidai tabia zake

na za wenzake zilikuwa shwari. Badala ya kutafuta jinsi ya kubadilisha mienendo yake, wakapendekeza kudhamini miradi kadhaa ya jamii kama vile elimu na shughuli nyingine za ustawi wa vijana. Viongozi wa kidini hawakuridhishwa na pendekezo hilo kwani hawakuwa na uhakika lingetoa suluhu kwa tatizo lililokuwepo. Walitaka kufafanuliwa ni shughuli zipi hizo ambazo vijana wangehusishwa, elimu ambayo wangepata na shabaha yake. Walitaka miradi ambayo ingeshirikisha jamii yote.

Kauli ya viongozi wa kidini iliwahamasisha wakazi wa Kazikwetu kusisitiza kupata ufafanuzi wa pendekezo la wazazi wa Raha. Walieleza wazi masikitiko na wasiwasi wao kuhusu tabia za Raha na kutaka ufafanuzi wa jinsi shughuli zilizopendekezwa zingesaidia kutatua tatizo za kuzorota kwa maadili miongoni mwa vijana. Wazazi wa Raha walielewa hisia za jamii, wakatambua hofu yao na wakaazimia kuunga mkono miradi ya mashauri na kubadili tabia za vijana. Hatimaye, Maadili alianza tena kushiriki kikamilifu katika miradi ya kanisa na akamshawishi Raha na marafiki zao wengine kushiriki. Talanta na ujuzi wa mambo tofauti ziliwawezesha kutumia vyema wasaa wa mapumziko, wakashiriki shughuli za kujenga jamii na wakajitwika majukumu ya familia zao.

Amua: Utathmini wa hali halisi

Kufungwa kwa shule kwa muda mrefu kufuatia kuzuka kwa janga la COVID-19 kumefichua udhaifu wa malezi na taratibu za jamii, ikiwa ni pamoja na kutokuwepo kwa mkabala wa jumla wa ustawi wa watoto na vijana wakiwa nyumbani saa zote. Watoto wengi wamepoteza mwelekeo. Vijana wengi wamesukumwa kwa shamrashamra za ulevi na utumiaji wa dawa za kulevya, uhalifu, ukahaba na unajisi wa watoto. Idadi ya matineja waliotunga mimba imeongezeka kwa kasi ya kusikitisha.

Mapendekezo kadhaa ya kukabiliana na tatizo la mimba za matineja yametolewa, ikiwa ni pamoja na kuanzishwa kwa sera ya elimu pana ya uzazi. Sera hiyo ina mapendekezo yasiyokubalika na maelezo yasiyo wazi. Huenda wengine wakauliza elimu, hasa ya suala muhimu kama uzazi, sio jambo nzuri? Tukizingatia kauli hiyo, si basi elimu hiyo inafaa kuwa pana? Majibu yanategemea nia na anayelengwa.

Watetezi wa sera ya elimu pana ya uzazi wanasisitiza kuwa hiyo ndiyo njia bora zaidi ya kuzuia mimba za matineja na mbinu hatari za utoaji mimba. Wanahimiza mataifa kukubali sera hiyo ili:

1. Kuhakikishia watu wote dawa nafuu na thabiti za kupanga uzazi na elimu pana ya uzazi, bila kujali umri wao.

2. Kuhakikishia wote huduma salama za kutoa mimba na utunzaji wa kiwango cha juu baada ya kutoa mimba.
3. Kuheshimu haki ya wanawake kuwa huru kuamua kuhusu afya yao ya uzazi, na hivyo kutowashirikisha wanaume wenzao katika maamuzi hayo.

Maelezo ya umri ufaao katika sera hiyo si bayana. Wanaharakati wa masuala ya elimu ya uzazi wanatumia suala hilo kimkakati kutoa hakikisho wajualo si la kweli kuhusu usalama wa watoto wasio na hatia, ilhali ni wao wanaoamua maana ya umri ufaao. Watetezi wa haki za uzazi wanatumia suala la umri kuwahadaa walioazimia kulinda watoto na haki zao.

Suala la watoto kuzaa ni tatizo la kijamii linalopaswa kushughulikiwa na kila mtu binafsi mwenye akili timamu. Kila mshika dau katika jamii hana budi kuchukua hatua na kukomesha tatizo hilo. Kanisa, katika hati zake za mafunzo ya kijamii na nyaraka mbali mbali za maaskofu zimethibitisha utukufu wa maisha ya binadamu kutoka wakati mwanamke anatunga mimba mpaka mtu anapokufa. Hati hizo zinapinga hali halisi na ya kusikitisha ya kuua watoto kabla hawajazaliwa kama sulushisho la tatizo hilo. Tunapaswa kutilia mkazo jinsi ya kuzuia mimba za mapema kwa hatua dhahiri kama vile mashauri na mipango ya kubadili tabia, ustadi maishani na elimu ya uzazi.

Mambo mengine yanayohitaji kutiliwa mkazo ni masuala ya kijamii yanayosababisha umaskini, magonjwa, uzinzi, msukumo wa rika na wasiwasi miongoni mwa watu. Tunaweza kutambua njia za kuwaelimisha kuhusu mambo ya kimsingi wafaayo kuchagua maishani yao binafsi na ya familia. Tuunge mkono taratibu zinazowapatia makao na kuwakinga wanawake na watoto walio hatarini.

Kufuatia kufunguliwa tena kwa taasisi za elimu, vijana wanahitaji kujenga upya ndoto na mipango yao ya siku zijazo.

Tafakari ya kiroho

Mwanzo 22:1-2.9a.10-13.15-18
Waroma 8:31b-34
Marko 9:2-10

Imani ni muhimu kwa uhai. Dhana hii ni kweli hata katika sayansi. Kila mmoja anahitaji kiwango fulani cha imani ili kupiga hatua katika utafiti wa kisayansi. Abrahamu alihitaji imani ili kuifuata barabara aliyoonyeshwa na Mungu; Wakristo pia wanahitaji imani ili kumfuata Kristo. Tunabadilishwa maishani kwanza kwa kuipitia njia ya msalaba na kwa kujiweka mikononi mwa Mungu. Msingi wa imani yetu ni mapenzi

ya dhati aliyonayo Mungu kwetu na yasiyo na masharti.

Kwa njia tofauti, masomo yote ya leo yanaangazia msalaba. Tunayatangaza maisha ya Yesu duniani kwa ulimwengu kama thibitisho la upendo wa Mungu kwetu baada ya kuutazama msalaba wa Yesu. Tunapaswa kuwafunza vijana wetu kuifuata njia ya msalaba. Ili kuyajenga maisha yao ya baadaye, wanapaswa kufahamu kwamba matendo yetu mengi huzaa tabia na mazoea ambayo hatimaye huumba hulka zetu na kuyaunda maisha yetu ya baadaye. Kuishi wakizingatia imani ni muhimu katika ujana wao. Vijana wanahimizwa kuwatii wazazi. Wanapaswa kukumbuka kwamba watakuwa na muda wao wa kuchukua maamuzi. Huu ni msalaba ambao hawana budi kujifunza kuubeba na kamwe hawatajuta maishani yao ya baadaye.

Tenda: Maswali ya kuwazia

1. Janga la COVID-19 limefichua mapengo katika shughuli za vijana?
2. Unayo mapendekezo gani ya kusaidia kuziba mapengo hayo?
3. Tunawezaje kuirejesha nafasi ya familia na kuiimarisha ili ziwe mahali pa kufunzia watoto na vijana, kuhimiza na kuendeleza yote yanayothaminiwa na jamii?
4. Kanisa linaweza kuchangiaje katika juhudi za kuwajenga vijana katika jamii yetu?

Kujichunguza

1. Nikiwa kijana, nimechagua kwa busara ninayoyaiga kutoka kwa wengine?
2. Nikiwa mzazi, nina uhusiano huru na watoto wangu vijana? Je, wananiamini kiasi cha kunifungulia roho zao?
3. Katika juhudi zangu za kumtafutia mtoto wangu nafasi, huwa ninajitwika mzigo wa kutafuta kwa kina historia za wanaowasaidia?
4. Je, tunawafahamu na kuwatumbua vijana katika jumuia yetu?

Matendo yaliyopendekezwa

1. Kuwajenga na kuwainua vijana katika jumuia.
2. Kuanzisha miradi ya kuwashauri vijana katika parokia.
3. Kuchunguza kwa kina mapendekezo ya elimu pana ya uzazi, sheria zinazopendekezwa huku tukitilia maanani utata unaoingizwa makusudi.
4. Kuandaa shughuli za kuwawezesha vijana kutekeleza waliyojifunza katika Injili.

UFISADI NA UFUFUAJI WA UCHUMI

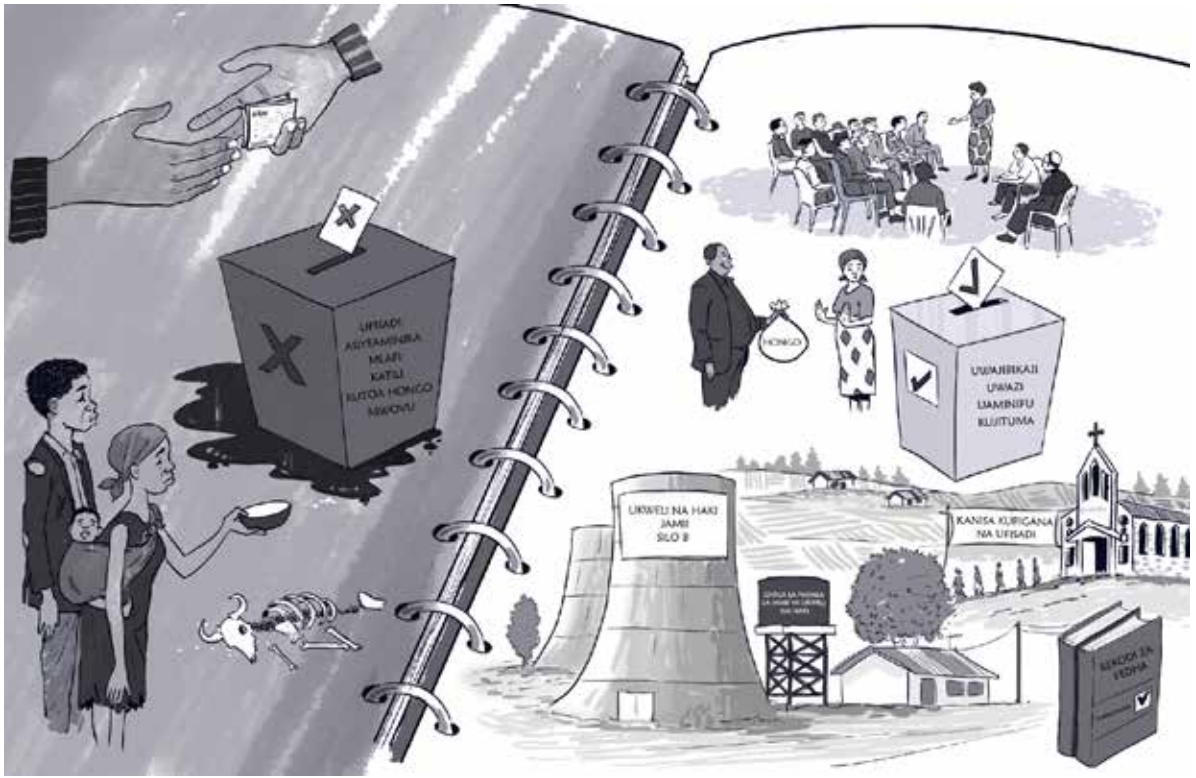

UFISADI NA UFUFUAJI WA UCHUMI

Tazama: Simulizi

Kijiji cha Ukweli na Haki kilitambulika kwa maendeleo yake na amani. Jamii yake ilisifika kwa bidii kazini na wengi wao walikuwa wafanya biashara za aina nyingi. Walishiriki katika maendeleo kwa kutumia mikopo na misaada kutoka kwa hazina wa Mazao kuimarisha miradi ya kuiinua jamii kiuchumi. Washika dau wote walijadili mapendekezo ya bajeti za miradi ya maendeleo na kutoa nafasi ya kupanga kwa utaratibu utekelezwaji wa mipango kwa manufaa ya wote.

Miaka kadhaa baadaye, uchaguzi wa uongozi wa hazina ya Mazao uliitishwa na kuvutia wagombeaji wengi. Haja ya baadhi ya waliojitokeza ilikuwa ni kupata nafasi ya kujinyakulia sehemu ya pesa za hazina hiyo. Wadhifa wa mwenyekiti ulivutia wagombeaji wengi waliotumia mbinu za kila aina kufanya kampeni, ikiwa ni pamoja na kuwahonga na kuwatishia wanakijiji. Matokeo yake yakawa ni kuibuka kwa ufuasi na siasa za kiukoo ambazo hazikuwahi kushuhudiwa hapo awali. Kampeni zikifikia ukingoni, ni wagombeaji wawili pekee waliokuwa bado mbioni. Mmoja alikuwa mhisani msifika na mzee wa mojawapo ya koo kubwa kijijini ambaye asili ya utajiri wake ilizusha mashaka. Wa pili alikuwa mwanamke mfanya biashara ambaye alikuwa na uhusiano mwema na wanakijiji. Alinoa maarifa yake ya biashara na kukuza mali kupitia kwa mikopo ya hazina ya Mazao tangu akiwa kijana. Alikuwa mhusika mkuu katika shughuli za kanisa la kwake, na alijali uwazi na uwajibikaji katika shughuli zake zote. Sifa hizo zilijidhihirisha katika kikundi cha akina mama kijijini ambapo alikuwa mtunza hazina. Uchaguzi ulipofanyika, mzee mhisani alishinda kwani alikuwa ametumia pesa nyingi kuhonga wapigaji kura, hasa wa ukoo wake, na alitumia pia wadhifaa wake kama mzee wa ukoo kuyumbisha matokeo.

Miaka miwili baadaye, idara ya utabiri wa hali ya anga ilionya kuhusu uwezekano wa kijiji kukabiliwa na janga la ukame na njaa. Wanakijiji wakahimizwa kuweka akiba za chakula. Wazee wa kijiji walikutana na wakuu wa idara zote husika, ikiwa ni pamoja na mwenyekiti wa hazina ya Mazao, kuijadili ilani hiyo. Mkutano uliazimia nafaka zaidi zinunuliwe ili kuimarisha akiba ya chakula kijijini na kuhakikisha kingetosha kwa wote. Pesa kutoka hazina ya Mazao zilitengewa mradi huo.

Kama ilivyotabiriwa, mvua za masika hazikunyesha na kijiji kikakumbwa na ukame na njaa. Mito na maeneo ya kuhifadhia maji

ilikauka na wanyama wakaanza kufa. Miradi kama vile mpango wa kuwalisha wanafunzi shuleni iliathiriwa. Wanafunzi wengi walilazimika kuacha kusoma na badala yake wakawa wanatafuta maji katika vijiji jirani kwa matumizi ya nyumbani na kunywesha wanyama. Ukame ulivyoendelea, wanakijiji walianza kufariki. Uongozi wa kijiji ulitaka kuelezwa na wasimamizi wa hazina ya Mazao ni kwa nini hakukuwa na chakula cha misaada ilhali pesa za zilishatengwa. Uchunguzi wa hesabu ulibaini kuwa mwenyekiti alikuwa amefuja pesa za miradi pamoja na za kukabiliana na ukame na njaa.

Ili kubadilisha hali ya mambo na kuzuia vifo zaidi kutokana na njaa, wazee walimwalika mwanamke mfanya biashara aliyebwagwa uchaguzini wa hazina ya Mazao asaidiane na wanakijiji. Akitumia mitandao yake ya kibiashara na shughuli nyingine, alipata misaada ya chakula ambacho kamati iligawia familia zote zilizoathrika pamoja na taasisi kama vile shule, makao ya mayatima na wazee. Wazee wa kijiji waliitumia fursa hiyo kutafuta suluhisho la kudumu. Waliitisha baraza la dharura kwa mafunzo kuhusu uongozi na uadilifu, uwajibikaji na hatua za kujikinga na mabadiliko ya hali ya anga. Wanakijiji walitambua makossa waliyoyafanya ya kumchagua kiongozi mfisadi kusimamia hazina ya Mazao na wakaamua kufanya uchaguzi mwingine. Walimchagua mwanamke mfanya bishara ambaye mwanzoni walikuwa wamemkataa. Msimamizi huyo mpya mara aliposhika hatamu za uongozi, aliweka mikakati mipya ya kuimarisha hatua za kuufufua uchumi na kujitosheleza kwa chakula. Kupitia kwa uongozi wake shirikishi na kutokana na uzoefu aliokuwa nao katika biashara, alihimiza uwekezaji anuwai na kujenga uhusiano mwema kati ya kijiji cha Haki na Amani na majirani zake, mitandao ambayo ilisaidia kukuza hazina ya Mazao na kurejeshea kijiji hicho sifa yake ya zamani.

Amua: Utathmini wa hali halisi

Ufisadi uliomea mizizi na kuenea kote ni mojawapo ya changamoto kubwa zinazokabili Kenya. Ufisadi ni utumiaji mbaya wa mamlaka ili kujinufaisha kibinafsi.

Katiba katika utangulizi wake inatambua maratajio ya Wakenya wote kwa Serikali iliyo na misingi bora ya haki za binadamu, usawa, demokrasia, haki za kijamii na utawala wa kisheria na inayowapatia uhuru na haki ya kuamua aina ya uongozi wanaoutaka na wakiwa wameshiriki kikamilifu katika kuiunda Katiba. Malengo hayo yanatimizwa kwa kuzingatia kanuni za uongozi bora, uadilifu, uwazi na uwajibikaji.

Katiba iliweka kanuni kadhaa kwa lengo la kubadilisha utawala na uongozi na pia kuwachunga maafisa wa umma. Kanuni hizo ni pamoja na Sura ya 6 kuhusu uongozi na uadilifu na Kifungu 10 kuhusu Maadili ya Kitaifa na Kanuni za Utawala.

Ripoti ya uchunguzi wa ufisadi ya Transparency International Corruption Perceptions Index ya 2019 imeiweka Kenya katika nafasi ya 137 kati ya nchi 180 fisadi dunini, thibitisho la jinsi Kenya inavyojikokota katika kupiga vita ufisadi na rushwa.

Kwenye jamii yetu leo, ufisadi ni swala linalojadiliwa katika sekta zote. Mashirika mengi ya umma na binafsi yanakabiliwa na tatizo la utoaji wa huduma duni au hata kushindwa kabisa kuhudumu. Mashirika ya umma na binafsi yanayopaswa kutekeleza kanuni za uadilifu na uwajibikaji yamehusishwa pia na ufisadi. Kiasi kikubwa cha pesa za umma na za mikopo kimepotelea katika mitandao ya ufisadi na rushwa, bila kujali kuwa tunazo sheria na sera za kupambana na ufisadi, kama vile Sheria ya Tume ya Maadili na Kupambana na Ufisadi ya 2011, Sheria ya Uongozi na Uadilifu ya 2012, Sheria ya Kupambana na Ufisadi na Uhalifu wa Kiuchumi ya 2003 na Sheria ya Maadili ya Maafisa wa Umma ya 2003. Ufisadi umekwamisha utoaji wa huduma muhimu katika serikali ya kitaifa na za kaunti. Madhara ya ovu hilo yamekuwa ni kuongezeka kwa pesa ambazo Serikali imekopa nchini na kutoka nje, utumiaji mbaya wa pesa za umma na utengaji rasilmali kwa miradi isiyo na manufaa kwa umma. Wakenya wengi wanaumia na mzigo huo utabebwa na vizazi vijavyo.

Tume ya Kupambana na Ufisadi (EACC), Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ya Umma (DPP), Idara ya Uchunguzi wa Jinai (DCI) na Mahakama, zimepiga hatua za kutia moyo katika vita dhidi ya ufisadi. Tumeshuhudia siku za karibuni maafisa wengi wakuu wa umma wakishtakiwa na wengine wakipokonywa mali za umma walizojinyakulia au mali walizojipatia kwa mapato ya kihalifu. Kadhalika, uchunguzi wa maisha ya watumishi wa umma uliofanyika 2019 ulithibitisha kuwa baadhi yao hawangeeleza jinsi walivyojipatia mali walizonazo. Mfumo wa sasa wa kuwakinga wanaofichua ufisadi chini ya sheria ya kupambana na ufisadi na zile za kuwalinda mashahidi unapaswa kutekelezwa kikamilifu. Kadhalika, Wakenya wafahamishwe kuhusu mfumo huo, kwani wengi huogopa kufichua ufisadi kwa kuhofia kuumizwa.

Vita vya ufisadi ni jukumu la pamoja na halifai kuachiwa mashirika ya serikali pekee. Wananchi wana jukumu la kutekeleza, hasa kutambua wafisadi, kuchunguza, kukagua na kupiga ripoti matendo ya kifisadi

na kuwafichua wahusika. Kanisa Katoliki linahusika katika shughuli mbali mbali za kupigana na ufisadi likizingatia mafunzo yake ya kijamii yanayokariri kwamba ufisadi ni dosari kubwa katika mfumo wa kidemokrasia na ni ovu linalopaswa kuwasikitisha wote katika jamii. Ufisadi husaliti kanuni za maadili na ada za haki kwa jamii. Huwafanya raia kutoridhishwa na kutoamini mashirika ya umma. Huharibu kabisa jukumu la mashirika wakilishi, na hasa iwapo wenye uwezo wa kuamua mkondo wake wa utendakazi ni walafi na tamaa zao zinazuia kupatikana kwa manufaa kwa wengi. Baba Mtakatifu Francis alipozuru Kenya mnamo 2015, aliwahimiza wote kuepuka ufisadi kwani hiyo ni njia ya mauti.

Mnamo Oktoba 5, 2020, Kanisa lilianzisha kampeni ya kitaifa kupigana na ufisadi yenye maudhui *Ninapinga ufisadi … Tuivunje Minyororo ya Ufisadi* … Ikiongozwa na maaskofu Wakatoliki Kenya, kampeni inahimiza watu binafsi kupiga ufisadi vita kwa kuamsha dhamiri za waumini na watu wenye mapenzi mema kuimarisha moyo mpya unaoongozwa na uaminifu na uadilifu.

Tafakari ya kiroho

Kutoka 20: 1-17
I Wakorintho 1:22-25
Yohane 2:13-25

Maudhui ya leo ni kuhusu kuijenga hekalu mpya mahala pa ile ya zamani. Kufuatia kufunguliwa kwa makanisa baada ya kuondolewa kwa marufuku ya kukabiliana na maenezi ya COVID-19, tunageuzwa kuwa viumbe vipya. Kwaresima ni msimu wa kujitakasa. Paulo anatuhimiza tusiwe na hekima kama ya Wayahudi na Wagiriki. Kafara tunayotoa ni lazima itakase dini yetu na kutuondolea madhehebu yasiyo na uhusiano wowote na kumpenda Mungu na majirani zetu. Janga la COVID-19 lilifichua dosari nyingi katika maisha yetu ya Kikristo na kuweka wazi vile hatujajitayarisha. Wanafunzi, walimu katika shule za binafsi na biashara ndogo hasa karibu na shule ziliathirika zaidi. Wazazi na washika dau waliteseka kimawazo, kifedha na vinginevyo kutokana na vyuo kufungwa kwa muda mrefu.

Mtakatifu Paulo anatuonya kwamba kupenda sana pesa ni chanzo cha uovu wote (1 Timotheo 6:10). Kiini cha ufisadi ni ovu la ulafi ambalo limepenya nyanja zote za jamii, ikiwa ni pamoja na waumini. Vita dhidi ya ufisadi, sawa na kauli mbiu aliyotoa nabii Amos kwa watu wake kwamba

tusichoke kupigana na aina zozote za manyanyaso, na hasa kuzuia fukara na wanyonge wasipate haki. Sawa na tunavyojifunza katika hotuba mlimani, huenda pakawa na gharama ya kurejeshea wanyonge na maskini haki lakini tukifanya hivyo, zawadi inatusubiri: "Heri wanaoteswa kwa sababu ya kufanya atakavyo Mungu, maana ufalme wa mbinguni ni wao." (Mathayo 5:10).

Tenda: Maswali ya kuwazia

1. Miaka 10 baada ya Katiba mpya kuzinduliwa, tumepiga hatua gani za kuridhisha kwenye vita ya ufisadi? Ni mapengo gani yaliyopo bado?
2. Kampeni ya Kanisa Katoliki kupigana na ufisadi imepata mafanikio gani nchini? Ni mapengo gani yanahitaji kuzibwa?
3. Tunaweza kufanya nini kama jumuia ndogo au parokia kuziba mapengo hayo?
4. Ni hatua gani nyingine ambazo mashirika ya kidini yanapaswa kuchukua katika kupigana na ufisadi?

Kujichunguza

1. Nimejitolea binafsi kupigana na ufisadi?
2. Katika shughuli zangu za kila siku, ninahimizaje ama kushiriki vipi katika aina yoyote ya ufisadi?
3. Nikiwa mzazi/mlezi, ninawapasha vipi watoto wangu maadili ya kupigana na ufisadi?

Matendo yaliyopendekezwa

1. Kujitolea kibinafsi kupigana na ufisadi kuzingatia Sura ya 6 ya Katiba na kampeni ya maaskofu Wakatoliki dhidi ya ufisadi.
2. Kuhimiza na kuunga mkono kuchaguliwa viongozi kuzingatia uadilifu katika ngazi zote za uongozi.
3. Matembezi ya amani mnamo Siku ya Kimataifa ya Kupigana na Ufisadi (Desemba 9).

USALAMA

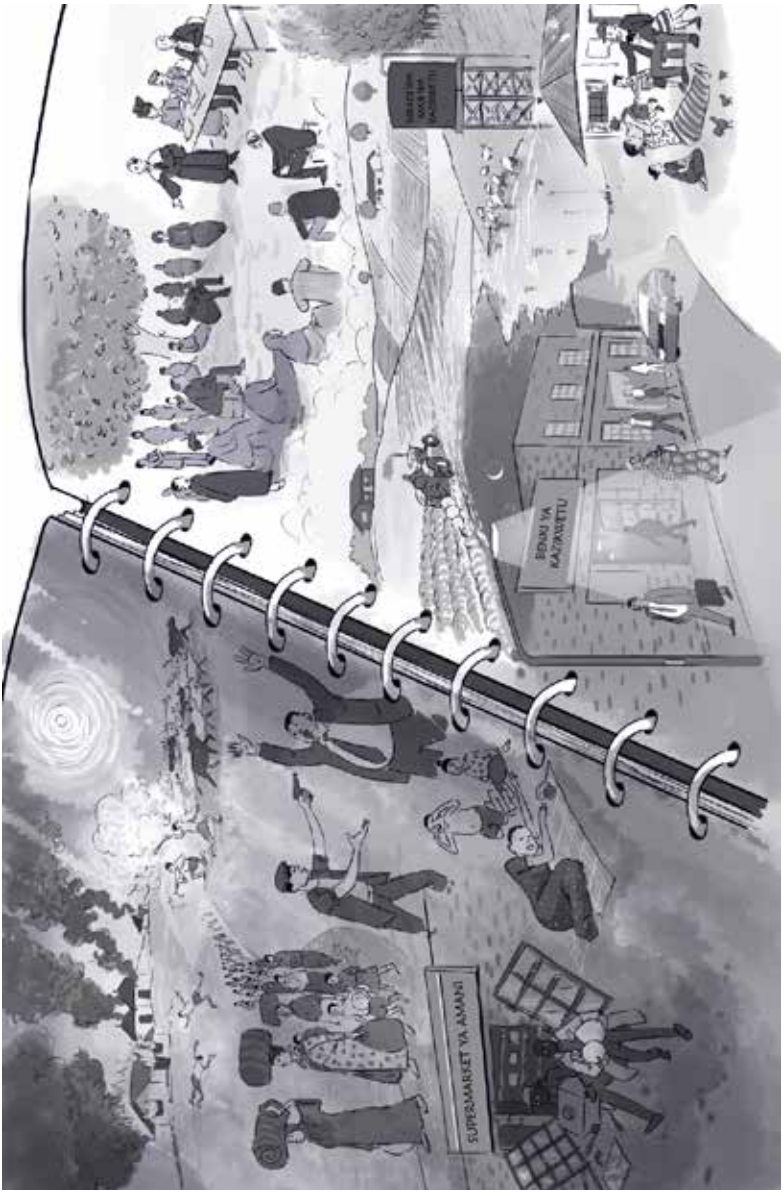

USALAMA

Tazama: Simulizi

Milki ya kifalme ya Kwetu Salama katika Jamhuri ya Amani ni eneo lililofurahia amani na maendeleo. Miradi ya kubadilisha maisha ya raia wake kijamii na kiuchumi ilitilia mkazo uzalishaji mali, uvumbuzi na ubunifu. Ghafla, maendeleo katika nchi hiyo yakatishiwa na kuzuka kwa ugonjwa ajabu wa virusi vya kuambukizana.

Majuma kadhaa baada ya kuripotiwa kesi ya kwanza ya ugonjwa huo wa virusi ulioitwa *Karibiaufe*, Kwetu Salama ikatangazwa kuwa eneo la hatari. Ili kukabiliana na maenezi ya *Karibiaufe*, uongozi wa Amani uliweka vikwazo, ikiwa ni pamoja na marufuku ya kuingia au kutoka Kwetu Salama na sehemu nyingine hatari, kufungwa kwa shule na vyuo na kutangazwa sheria za kutotoka nje usiku. Raia wote waliagizwa kufanyia kazi nyumbani, isipokuwa waliokuwa wakitoa huduma muhimu.

Marufuku na sheria hizo nusura zikwamishe uchumi wa Kwetu Salama na kuwaacha wenyeji wengi bila njia ya kujipatia riziki wala matumaini maishani. Hatua za kuilinda jamii na kuwakinga wakazi hazikuwaletea manufaa mengi kwani zilikumbwa na tatizo la ufisadi na rushwa. Wakazi walichoshwa na vikwazo walivyowekewa na wakaanza kuvipuuza, huku wengine wakivunja maduka na majumba mengine ya biashara na makao wakijitafutia riziki. Visa vya fujo za kikabila vilizuka kutokana na mizozo ya zamani ya mashamba, uvamizi wa misitu na wizi wa mifugo. Kambi za kisiasa ziliibuka kwa vile uchaguzi wa kitaifa ulikuwa karibu kufanyika. Visa vya uhalifu pia viliongezeka kwani wengi walikuwa wamepoteza riziki zao. Makundi ya kigaidi kutoka Shidatupu, nchi jirani iliyokumbwa na misukosuko, yalipata mahala pa kuendeshea matendo yao ya kikatili miongoni mwa wakazi wa Kwetu Salama. Kadhalika, walipata fursa nzuri ya kutoa mafunzo ya itikadi kali na kuandikisha vijana wengi kwa mitandao yao. Usalama katika Kwetu Salama ulizorota, hali iliyoendelea hata baada ya janga la *Karibiaufe* kuthibitiwa.

Viongozi wa kidini na wawakilishi wa jamii za wakazi waliungana na kubuni baraza lililoleta pamoja viongozi mbali mbali wa kidini ili kupigana na misukosuko na uvunjaji wa haki. Makundi hayo mawili, Amani Interfaith Forum na Kwetu Salama Interfaith Council of Clerics, yalifanya kazi kwa pamoja kurejesha na kupigania kuimarishwa kwa usalama.

Makundi ya usalama na amani mashinani yalibuniwa na kuleta pamoja uongozi wa milki hiyo, viongozi wa kidini na wawakilishi wa makundi ya kijamii. Makundi mengine ya jamii yaliundwa ili kupigana na ufisadi katika miradi ya kulinda jamii, kuimarisha hali yao ya kiuchumi na kuwezesha kila mmoja kujitegemea. Milki hiyo ilitumia huduma ya Linda Jamii kumaliza mitandao ya fujo na migogoro, na kurejesha amani na usalama katika Amani.

Kwetu Salama na jamhuri yote ya Salama zilirejelea hali yake ya amani na maendeleo na raia wake wakatangazwa kuwa watu wenye furaha zaidi na waliojawa na matumaini kote katika kanda.

Amua: Utathmini wa hali halisi

Kwenye utangulizi wa Katiba ya nchi, inatambuliwa kwamba Wakenya wanajivunia tofauti zao za kikabila, kitamaduni na kidini na kuazimia kuishi kwa amani na umoja wakiwa taifa moja huru. Sheria kuu inatambua pia kujitolea kwa Wakenya kukuza na kuhifadhi maslahi ya watu binafsi, familia, jamii na taifa.

Hata hivyo, mnamo miaka ya karibuni, Kenya imekumbwa na tatizo la siasa za kibinafsi na ufisadi ulioenea katika serikali ya kitaifa na za kaunti. Matokeo yamekuwa ni kupunguka kwa nafasi za raia kujiendeleza, kuzorota kwa usalama, kuongezeka kwa uhalifu na makundi ya kigaidi.

Kuzorota kwa hali ya uchumi kutokana na janga la COVID-19 kumepotezea wengi riziki, kumesababisha ongezeko la watu wasio na ajira, kupandisha viwango vya umaskini na kuzorotesha usalama wa jamii. Vijana Wakenya waliokata tamaa maishani, ikiwa ni pamoja na wanafunzi waliochoka kukaa nyumbani kwa muda mrefu, wamejiunga na makundi ya kihalifu wakijaribu kujitafutia riziki angalau wagharamie mahitaji yao muhimu na ya wanaowategemea.

Hatua za Serikali za kulinda jamii zinakumbwa na ufisadi na hazijafaidi makundi yanayolengwa. Mipango ya usalama katika jamii, kama vile juhudi ya Nyumba Kumi, inayumba. Dawa za kulevya zinapatikana kwa urahisi kwa watumiaji wazoefu ambao idadi yao inaongezeka kila uchao na kusababisha kuongezeka kasi kwa visa vya uhalifu na haja ya kupata pesa za kudumisha uzoefu huo wa mihadharati.

Mitandao ya kigaidi inatumia udhaifu na hali ya kukata tamaa ya vijana Wakenya kusambaza itikadi kali na kuwasajili kujiunga na mashirika yao kwa ahadi ya kupata mali na ufanisi kwa wanaosajiliwa na familia zao pia.

Hatua zifuatazo zinapendekezwa ili kukabiliana na changamoto za usalama zinazokumba nchi:

1. Kufanyia mabadiliko shughuli za kulinda usalama wa nchi ili kuhakikisha zinazingatia hadhi, usawa na haki za binadamu kulingana na Kifungu 28 cha Katiba.
2. Kupiga vita ufisadi katika mashirika ya umma na ya binafsi ambayo yamechangia katika kutofanikiwa kwa juhudi za Serikali za kulinda jamii na kuiinua kiuchumi, na kwa kuwezesha magaidi kupenya na kupanua mitandao yao katika Kenya.
3. Kuimarisha ugatuzi na ushirika wa raia, hasa katika taratibu na shughuli za kuinua kiwango cha usalama na kukabiliana na uhalifu katika ngazi za jamii.
4. Kutoa nafasi ya kunawiri kwa majukwaa ya mashauriano ya kitaifa na ya kaunti yanayohimizwa na viongozi wa kidini Kenya, ikitiliwa mkazo haja ya kujadili matatizo ya kuzorota kwa usalama na kuongezeka kwa uhalifu katika jamii.

Tafakari ya kiroho

2 Mambo ya Nyakati 36:14-16.19-23
Waefeso 2:4-10
Yohane 3:14-21

Hatuwezi kufanya chochote kustahili kuokolewa. Maovu tunayotenda hutuletea laana. Mungu hutupatia wokovu bure. Huwa ni makosa yetu kutomfuata Mungu, hivyo tunajiletea huzuni na lazima tukubali mwaliko wa kumfuata Kristo.

Msalaba ndiyo ishara ya mwisho ya upendo alionao Mungu kwetu na hutukumbusha mateso aliyoyapata Yesu. Mungu ndiye kimbilio letu la usalama. Tunapaswa kutambua kwamba tukiwa binadamu kuna mengi katika maisha ambayo hatuwezi kuyathibiti. Hilo ni funzo kubwa tulilopewa na janga la COVID-19 ambalo limetukumbusha kwamba hatuna budi kumhusisha Mungu katika yote tunayofanya.

Tukiwa Wakristo, tunapaswa kuchukua hatua zifaazo kurejesha usalama; hatufai kuogopa. Mafunzo ya Kijamii ya Kikatoliki yanathibitisha kuwa miundo na taratibu za jamii yoyote ya wanadamu inapaswa kutegemea hadhi ya kila maisha ya mwanadamu, hali ambayo haiwezekani bila usalama.

Dini zote na imani yetu zatufunza maadili yanayolinda utakatifu wa uhai, kuheshimu mali za wengine na kumpenda jirani. Watu wengi siku

hizi wana tamaa ya mali za dunia na matokeo huwa ni uvunjaji wa haki za kibinadamu, fujo, kuzorota kwa usalama katika jamii na kuharibu maadili.

Mungu husikia kilio cha watu wake na kutupatia nafasi nyingine ya kutubu na kumrejelea, kama tunavyoalikwa na somo la Injili katika juma la kwanza la Kwaresima. Ni wajibu wetu kuwahubiria wote wanaozorotesha usalama ili watubu au waangamie na kukatwa kama mtu usiozaa matunda, kisha kutupiliwa mbali.

Tenda: Maswali ya kutafakari

1. (a) Ni maswala gani ya usalama yanakumba sehemu yenu?
2. (b) Nini chanzo cha kuzorota kwa usalama katika sehemu yetu?
3. Tukiwa jumuia, ni hatua gani tunaweza kuchukua kuhakikisha usalama unadumishwa?
4. Tumechangia kwa njia gani katika kuzorotesha usalama?
5. Tunapaswa kufanya nini kama jamii kuimarisha usalama katika eneo letu?

Kujichunguza

1. Mimi husoma Biblia mara ngapi?
2. Biblia hunishawishi vipi maishani ili kuhakikisha usalama unadumishwa?
3. Huwa ninatenda kinyume na dhamiri yangu na kuficha matendo ya kihalifu?
4. Ninaridhishwa na yale ambayo Mungu amenibarikia?

Matendo yaliyopendekezwa

1. Kamati za parokia za CJPC zianze kazi ya kuhimiza wanaparokia kushiriki katika juhudi za haki na amani katika jamii.
2. Utenda kazi wa kamati na makundi ya usalama katika jamii uimarishwe.
3. Makundi ya amani yaanzishwe katika vyuo na kuimarishwa.
4. Mikutano ya jamii ya vijana na maafisa wa usalama iimarishwe ili kuangazia changamoto za kuzorota kwa usalama.
5. Makundi ya uchunguzi katika jamii yabuniwe ili kufuatilia masuala ya utendaji haki, uwazi, uwajibikaji na maadili katika miradi ya kulinda jamii na kuziinua kiuchumi.

USIMAMIZI WA MAZINGIRA NA KUKABILIANA MAJANGA

USIMAMIZI WA MAZINGIRA NA UDHIBITI WA MAJANGA

Tazama: Simulizi

Kila mmoja katika Kaunti ya Mavuno aliyajali mazingira. Wakazi walipanda miti mingi, maua ambayo harufu yake nzuri ilijaa hewani, na mboga za aina tofauti. Maji safi ya mito yalikuwa mengi na watu waliyatumia kwa mimea yao na wanyama. Wanawake na wasichana walifurahia kuchota maji kutoka kwa mito, ilhali wavulana na wanaume walitumia muda wao mwingi kupanda aina tofauti za mimea na hivyo kuhakikishia maboma yote chakula cha kutosha. Taratibu thabiti za kitamaduni za uongozi zilihakikisha kwamba mazingira yanatunzwa na miti iliyotoa dawa inahifadhiwa kwa manufaa ya vizazi vya sasa na vijavyo.

Mzalishaji mali alifika Mavuno na kuwaahidi wakazi manufaa mengi ya kiwanda cha kuongeza thamani mazao yao ya kilimo. Alijitolea kujenga shule ya kisasa ili kutoa elimu ambayo hatimaye ingewezesha vijana kupata kazi za afisi jijini. Uongozi wa Mavuno ulivutiwa na mapendekezo hayo ukiamini kuwa kaunti ingepata maendeleo.

Miaka miwili baada ya mradi kuanzishwa, ukweli uliibainikia jamii wakati waliopeana mashamba yao kutoa nafasi ya ujenzi walipojipata wanafuatilia malipo ya fidia bila mafanikio yoyote. Hapakuwa na utaratibu thabiti wa kulipa fidia na wakazi hawakushirikishwa kikamilifu kabla mradi haujaanzishwa. Mwekezaji alikata miti kiholela kutoa nafasi ya kujenga nyumba za wafanya kazi wa kiwanda chake.

Kwa bahati mbaya, kiwanda hakikuletea wakazi mafanikio mengi kama walivyoahidiwa. Mwekezaji alianza utengenezaji wa chuma, shughuli iliyotoa gesi nyingi zilizochafua mito na kuharibu mazingira. Watu walianza kuugua bila kujua chanzo cha maradhi hayo. Jamii ilishuhudia madhara ya magonjwa ambayo hayakueleweka chanzo, hali iliyozoroteshwa na ukosefu wa vifaa na huduma za kisasa za afya. Miti michache ya dawa iliyosalia haingetosha kwa idadi kubwa ya wakazi. Mwalimu mmoja katika kaunti, Bw Tenda, aligundua kuwa watoto wengi hawakuwa wanahudhuria masomo; wachache waliofuka walikuwa na tatizo la utapia mlo. Ndoto ya jamii kupatia watoto wao elimu ikaanza kufifia. Mwalimu aliomba ushauri wa daktari rafikiye jijini na akatufuta pia afisa wa mazingira.

Kwenye kikao cha dharura kilichoitishwa na wazee wa kaunti ili kusikiliza mashauri ya daktari na sfisa wa mazingira, wakazi walifahamu

kwamba mwekezaji aliwahadaa. Miradi yake iliwanyima mazingira safi na afya imara. Baadaye uongozi wa jamii na Mwalimu Tenda waliitisha kikao cha kupatanisha wawekezaji na wajumbe wa jamii. Ikakubaliwa kwamba miradi ya maendeleo ikomeshwe mara moja kwa manufaa ya wote. Waliofurushwa makwao wakapewa mashamba ili kuendelea kulima na kulisha familia zao. Jamii iliazimia pia kuanza kusafisha mito na kupanda miti ya dawa.

Amua: Tathmini ya hali halisi

Majanga mengi ambayo yamekumba Kenya yanatokana na usimamizi mbaya wa kilimo na taratibu duni za kusimamia mazingira. Kuharibu mazingira husababisha majanga na hivyo kushindwa kuthibiti mafuriko na maporomoko ya udongo.

Kenya hukabiliwa na tishio la mafuriko na maporomoko ya udongo kila msimu wa mvua, janga ambalo mara nyingi huacha wengi bila makao na kusababisha vifo. Bidhaa za misituni zimepungua kwa sababu ya miti kukatwa ovyo, hasa katika miaka 30 iliyopita, hali ambayo imesababisha kupunguka kwa nusu ya kiasi cha mbao.

Kwa sasa, chini ya asilimia 10 ya nchi ni misitu. Karibu kilomita 50 mraba za misitu hukatwa kila mwaka na kuzidisha mmomonyoko wa udongo, kuongezeka kwa mchanga katika mabwawa, mafuriko na kupotea kwa mimea mbali mbali na viumbe. Shughuli za viwanda ni chanzo kikubwa cha uchafuzi wa hewa, maji na ardhi na husababisha maradhi na hata maafa ya viumbe na kuharibiwa kwa mimea.

Katika jamii, wawekezaji wengi bado hawapati vibali kamili kutoka kwa wakazi baada ya kuwapatia maelezo muhimu kuhusu miradi yao. Wengi wamefukuzwa makwao bila kulipwa fidia. Matokeo yamekuwa fujo za jamii. Pana haja ya kuelimisha watu kujikinga na majanga na kuweka mikakati muafaka katika kila ngazi.

Baba Mtakatifu John Paul II, kupitia kwa waraka wake wa Siku ya Amani Duniani wa Januari 1, 1990, alishauri kwamba pana maadili mengi ya kimsingi katika maendeleo ya jamii yenye amani ambayo ni muhimu kwa mazingira thabiti. Ukweli kwamba changamoto nyingi zinazokabili ulimwengu leo zinahusiana, ni thibitisho la haja ya taratibu za makini za kuleta suluhu kuzingatia maadili yanayokubalika na wote duniani. Baba Mtakatifu Benedict katika waraka wake *Caritas in Veritate* wa 2009 anasisitiza kuwa mazingira ni zawadi ya Mungu kwa kila mtu.

Tukiyatumia, tunapaswa kuwajibika kwa maskini, vizazi vijavyo na wanadamu wote kwa jumla.

Kadhalika, Kifungu 69 (2) cha Katiba kinampatia kila Mkenya jukumu la kuwajibika akishirikiana na idara za Serikali na watu wengine kulinda na kuhifadhi mazingira, na kuhakikisha kuna maendeleo ya kiekolojia na matumizi ya rasilmali. Uongozi wetu una jukumu muhimu katika kuleta pamoja jamii kupitia kwa shughuli tofauti za elimu na uhamasishaji kuhusu maswala ya mazingira.

Ingawa Katiba haijaeleza wazi kuhusu majukumu ya jamii katika usimamizi wa mazingira, Kifungu 22(1) kinampatia kila mtu haki ya kuwasilisha kesi mahakamani akidai kunyimwa, kukiukwa, au kutishiwa haki au uhuru wa kimsingi ulioko katika Sheria ya Haki. Kifungu 70(1) kinaeleza iwapo mtu anadai kuwa haki ya kupata mazingira safi na yenye afya inayotambuliwa na kulindwa chini ya Kifungu 42 imekiukwa, inakiukwa au inaelekea kukiukwa, kunyimwa, kuvunjwa au kutishiwa, mtu huyo anaweza kuwasilisha kesi mahakamani ili asikilizwe mbali na hatua nyingine za kisheria zitakazoshughulikia suala hilo. Haki ya kuwasilisha kesi mahakamani imehifadhiwa pia na kifungu 3(3) cha Sheria ya Usimamizi wa Mazingira. Serikali inapaswa kuhakikisha jamii zinatekeleza wajibu muhimu katika juhudi hizo.

Baraza la Maaskofu Wakatoliki katika waraka wake wa 2020 limekariri haja ya kutunza mazingira. Wanasisitiza kuwa tukiwa Wakristo, tuna jukumu la kulinda na kuendelea kusimamia viumbe na maumbile yote tukitambua kwamba yote hiyo ni kazi ya Mungu.

Tafakari ya kiroho

Yeremia 31:31-34
Waebrania 5:7-9
Yohane 12:20-33

Kifo cha Yesu ni ishara ya upendo. Nasi pia tunaweza kukua na kukomaa kiasi cha kutoa maisha yetu kwa wengine. Kuna mengi katika dunia ambayo machoni mwa wengine huonekana kama ni kushindwa au aibu. Kwake Mungu huo ni ushindi na utukufu. Yeremia anatuhimiza kufanya agano jipya ambalo roho ya Kristo itatupatia nguvu ya kuyatoa maisha yetu kama alivyoyatoa yake. Agano jipya lilifanyika msalabani, agano ambapo sheria ya Mungu haikuandikwa kwenye vigae vya mawe, lakini Roho aliziandika nyoyoni zetu. Agano jipya ni kutengea Mungu

vyote alivyoviumba na kuvilinda kwa hali na mali. Tunapaswa kujitolea kuacha mengi yanayoathiri vitu vyote vilivyoumbwa ili kuthibitisha upendo wetu kwa Mungu. Vyote vilivyoumbwa na Mungu vinatangaza uwezo wake na ni vitakatifu. Roho inayounganisha utu na vyote vilivyoumbwa na Mungu huzidisha ufahamu kuhusu Mungu. Dunia ni makao yetu sote na yote yanayoikumba hutuathiri au kutunufaisha sote. Wanadamu wamesababisha kuzorota kwa mazingira na ni wajibu wao kuleta mabadiliko. Maandiko matakatifu yametuagiza kutunza vyote vilivyoumbwa na Mungu. Sisi ni wasimamizi. Kuikoa dunia ni juhudi muhimu inayohitaji ushirika wa wote.

Tenda: Maswali ya kutafakari

1. Kuna uharibufu wowote wa mazingira unaoniathiri mimi na wengine? Ninaweza kufanya nini katika eneo langu kukomesha uharibifu huo wa mazingira?
2. Ninaweza kufanya nini mimi, familia, jumuia na parokia kujielimisha kuhusu haki ya kuwa na mazingira safi, salama na yenye afya?
3. Tunawezaje kuhakikisha viongozi wetu, wenye viwanda na serikali wanawajibika katika usimamizi wa mazingora kwa manufaa ya wote?

Kujichunguza

1. Nimehusika katika kuharibu mazingira?
2. Ninafanya nini katika jamii yangu kuhifadhi mazingira?

Matendo yaliyopendekezwa

1. Tengeneza upya, tumia tena na upunguze uharibifu.
2. Tenga siku ya kusafisha mazingira na kupanda angalau miti 10 kila mmoja.
3. Shiriki katika masuala ya kulinda mazingira. (Sherehekea Siku ya Mazingira Ulimwenguni mnano Juni 5 na Oltoba 4 (Kanisa Katoliki).

Kiambatisho

MICHANGO YA KAMPENI YA KWARESIMA YA 2020 (KSHS)

Jimbo/Taasisi	Kiasi
Nairobi	1,471,976.00
Machakos	1,412,934.00
Meru	1,020,222.00
Elodret	1,009,444.00
Kakamega	1,000,000.00
Bungoma	1,000,000.00
Nyeri	646,876.00
Kisumu	500,000.00
Ngong	460,388.00
Military Ordinariate	333,761.00
Kericho	290,230.00
Nyahururu	150,000.00
AOSK	123,932.00
Lodwar	100,000.00
Mombasa	82,670.00
Marsabit	50,150.00
CWAK	40,000.00

RSCK	30,000.00
Garissa	25,363.00
Amecea	10,000.00
Nakuru	-
Embu	-
Murang'a	-
Isiolo	-
Kitui	-
Maralal	-
Kisii	-
Homa Bay	-
Malindi	-
Kitale	
CMAK	-
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**9,757,946.00**

JIMBO KUU LA NAIROBI

Parokia	Kiasi
Makadara Deanery	
Blessed Sacarament, Buruburu	8,000.00
Holy Trinity, Bururburu	45,000.00
Mary Magdalene, Kariokor	-
Our Lady of Visitation, Makadara	108,000.00
St Joseph and Mary, Shauri Moyo	15,510.00
St Joseph, Jericho	15,000.00
St Mary, Mukuru	-
St Teresa, Eastleigh	62,510.00
Jumla ndogo	**254,020.00**
Central Deanery	
Consolata Shrine, Westlands	40,000.00
Holy Family Minor Basilica	35,550.00
Holy Trinity, Kileleshwa	22,500.00
Holy Rosary, Ridgeways	120,000.00
Our Lady Queen of Peace, South B	138,283.00
St Catherine of Alexandria, South C	8,030.00
St Austin, Muthangari	52,630.00
St Catherine of Sienna, Kitusuru	38,352.00
St Francis Xavier, Parklands	120,744.00
St Paul Chapel, UoN	21,300.00
St Peter Claver's, Racecourse Road	28,500.00
Shrine of Mary Help of Christian Don Bosco, Upper Hill	198,346.00
Jumla ndogo	**824,235.00**
Eastern Deanery	
Christ the King, Embakasi	34,209.00
Divine Word, Kayole	-
Holy Family, Utawala	150,000.00
Mary Immacualte, Mihang'o	81,588.00
St Annie and Joachim, Soweto	60,920.00
St Joseph Freinademetz, Ruai	30,000.00
St Monica, Njiru	62,000.00
St Peter, Ruai	-
St Vincent, Kamulu	25,000.00
Sub-total	**443,717.00**
Outering Deanery	
Assumption of Mary, Umoja	416,796.00
Divine Mercy, Kariobangi South	-
Holy Cross, Dandora	50,000.00
Holy Innocent, Tassia	60,616.00
Holy Trinity, Kariobangi North	30,000.00
St Jude, Doonholm	-
Jumla ndogo	**557,412.00**
Western Deanery	
Christ the King, Kibra	30,989.00
Mary Queen of Apostles, Dagoretti Market	35,000.00
Our Lady of Guadalupe, Adams Arcade	100,000.00
Regina Caeli, Karen	123,074.00
Sacred Heart, Dagoretti Corner	34,377.00
St John the Evagelist, Lang'ata	100,000.00
St Joseph the Worker, Kangemi	72,000.00
St Michael, Otiende	-
Jumla ndogo	**495,440.00**
Ruaraka Deanery	
Christ the King, Githurai Kimbo	-
Holy Mary Mother of God, Githurai	-
Queen of Apostles, Ruaraka	-
Madre Teresa, Zimmermann	-
Sacred Heart, Baba Dogo	21,100.00
St Benedict, Thika road	30,000.00
St Clare, Kasarani	-
St Dominic, Mwiki	50,903.00

St Joseph, Kahawa Sukari	98,919.00
St Joseph Mukasa, Kahawa West	111,683.00
Jumla ndogo	**312,605.00**
Thika Deanery	
Immaculate Conception, Kilimambogo	-
St Benedetta, Ngoingwa	20,125.00
St Patrick's, Thika	-
St Matia Mulumba, Thika	112,000.00
St Maria Magdalena, Munyu	-
Jumla ndogo	**132,125.00**
Ruiru Deanery	
Presentation of the Lord, Juja Farm	-
St Augustine, Juja	-
St Christopher, Kimbo	65,913.00
St Francis of Assisi, Ruiru Town	403,677.00
St Lucia Membley	-
St Peter, Kwihota	120,000.00
St Teresa, Kalimoni	61,055.00
Jumla ndogo	**650,645.00**
Gatundu Deanery	
Archangle Gabriel, Mutumo	-
Christ the King, Karinga	-
St Stephen Ituuru	-
Mary Help of Christian, Ndundu	17,805.00
Our Lady of Annunciation, Gatitu	-
St John the Baptist, Munyu-ini	14,200.00
St Joseph, Kiganjo	7,500.00
St Joseph Mutunguru	-
Uganda Martyrs, Gatundu	-
Jumla ndogo	**39,505.00**
Githunguri Deanery	
All Saints, Komothai	17,215.00
Holy Family, Githunguri	-
Holy Spirit, Miguta	10,500.00

Nativity of Our Lady, Kagwe	12,000.00
Our Lady of Assumption, Kambaa	12,000.00
St John the Evangelist, Githiga	20,000.00
St Teresa of Child Jesus, Ngenya	14,000.00
Jumla ndogo	**85,715.00**
Kiambu Deanery	
All Saints, Riara	57,400.00
Holy Rosary, Ikinu	22,860.00
Our Lady of Holy Rosary, Ting'ang'a	-
Our Lady of Victories, Lioki	49,000.00
St Joseph, Gathanga	-
St Martin De Porres, Karuri	45,000.00
St Peter and Paul, Kiambu Town	120,000.00
St Stephen, Gachie	24,473.00
Jumla ndogo	**318,733.00**
Kikuyu Deanery	
Holy Cross, Thigio	
Holy Eucharist, King'eero	36,957.00
Immaculate Conception, Gicharani	-
Our Lady of Holy Rosary, Ruku	-
St Peter the Apostle, Kikuyu	39,103.00
St Charles Lwanga, Waithaka	11,480.00
St John the Baptist, Riruta	20,000.00
St Joseph, Kerwa	6,000.00
St Joseph, Muguga	10,000.00
St Peter the Rock, Kinoo	-
Jumla ndogo	**123,540.00**
Limuru Deanery	
St Charles Lwanga, Kamirithu	10,111.00
Our Lady of Mt Carmel, Ngarariga	-
St Joseph, Limuru	20,160.00
St Andrew, Rironi	-
St Charles Lwanga, Githirioni	6,000.00
St Francis, Limuru Town	14,000.00

St Joseph, Kereita	7,000.00
Jumla ndogo	**57,271.00**
Mang'u Deanery	
Our Lady of Fatima, Kiriko	20,000.00
Our Lady of Holy Rosary, Kamwangi	-
St Annie, Mataara	-
St John the Baptist, Mang'u	
St Peter, Nyamangara	13,330.00
St Peter, Kairi	28,490.00
St Teresa , Kiangunu	

St Teresa of Avila, Gachege	9,000.00
Jumla ndogo	**70,820.00**
Chaplainacies & Institutions	-
National Youth Service	6,000.00
Kenyatta National Hospital	-
Resurrection Garden	-
Kamiti Prisons	-
Kenyatta University Chapel	44,146.00
Jumla ndogo	**50,146.00**
Jumla ya michango yote	**4,415,929.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,471,976.00**

JIMBO LA MERU

Parokia	**Kiasi**
Cathedral	290,805.00
Kionyo	216,000.00
Nkubu	165,000.00
Kariene	118,675.00
Chuka	112,380.00
Kinoro	110,850.00
Limbine	91,430.00
Riiji	88,550.00
Runogone	85,000.00
Irinda	84,150.00
Mujwa	73,025.00
Mikinduri	71,500.00
Kiirua	70,050.00
Maua	70,000.00
Tuuru	66,060.00
Mpukoni	66,000.00
Nchaure	64,215.00
St Massimo	62,000.00
Timau	62,000.00
Mitunguu	60,005.00
Ndagani (Prop)	58,802.00

Igoji	56,200.00
Athi	50,505.00
Laare	50,200.00
Magumoni	49,775.00
Gatunga	45,000.00
Kanyakine	43,560.00
Nkondi	42,405.00
Kangeta	40,000.00
Ruiri	37,565.00
Iruma	36,000.00
Chera	32,000.00
Mbaranga	30,000.00
Kariakomo	26,500.00
Nciru	25,480.00
Michaka	24,555.00
Kiamuri	24,000.00
Munga	22,900.00
Kaguru	22,000.00
Kajuki	21,000.00
Kaongo	20,850.00
Gaitu (Pro)	20,500.00
Kibirichia	20,500.00

Chogoria	20,000.00
Giaki	20,000.00
Mbwiru	20,000.00
Mutuati	20,000.00
Mikumbune	17,460.00
Gatimbi	15,000.00
Maraa	15,000.00
Kirogine Pro	13,000.00
Igandene	12,000.00
Kamunjine	12,000.00
Mukululu	12,000.00
Antubetwe	11,000.00
Charanga	10,250.00
Amung'enti	10,000.00
Athiru	10,000.00
Katheri	10,000.00
Marimanti	10,000.00
Mukothima	10,000.00
Munithu	10,000.00
Tunyai	10,000.00
Muthambi	7,000.00
Matiri	6,000.00
Chaaria	5,000.00
Kiegoi	5,000.00
Thanantu	3,350.00
Buuri	-
Kagaene	-
Kianjai	-
Magundu	-
Miruriiri	-
Nkabune	-
Nthambiro	-
Nthare	-
Tigania	-
Taasisi	
St Theresa's Mission Hospital Kiirua	89,500.00
Christ the Saviour Meru Prison Chapel	62,000.00
St Orsola Hospital	30,450.00
Our Lady of Grace Marimba Chapel	30,000.00
Consolata Hospital Nkubu	26,675.00
Consolata Hospital Chaplaincy Nkubu	26,675.00
Poor Handmaids of Jesus	10,520.00
Don Orione Sisters, Laare	5,000.00
Blessed Virgin Sisters Mutuati	5,000.00
Evangelising Sisters of Mary Mikinduri	3,000.00
St Jude Thaddeus Chapel Kangeta Prison	3,839.00
Meru National Polytechnic	7,500.00
St Theresa of Avilla MUST	4,250.00
St Theresa's P. Sch Riiji	12,400.00
Mfariji P. Sch	10,000.00
Consolata Girls Sec Sch	1,305.00
San Panpuri P. Sch	500.00
Jumla	**3,450,666.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,020,222.00**

JIMBO KUU LA NYERI

Parokia	Kiasi
Doldol	38,800.00
Kigumo	28,900.00
Wamagana	46,050.00
Our Lady of Consolata Nyeri Cathedral	-
Giathugu	34,500.00
Narumoru Town	54,800.00
Thegu	-
Kiamuiru	-
Mugunda	21,233.00
Sirima	30,200.00
Gathugu	-
Kigogoini	37,800.00
Mweiga	138,037.00
Giakanja	-
Wiyumiririe	21,300.00
King'ong'o C	-
Mukurweini	-
Karangia	32,660.00
Kangaita	-
Kaheti	-
St Jude	61,700.00
Kariko	54,000.00
Kagicha	-
St Teresa Equator	-
Kahiraini	-
Birithia	54,500.00
Kimondo	-
Karemeno	-
Karatina	71,740.00
Karima	-
Gikondi	-
Gikumbo	-
Kamariki	-
Endarasha	-
St Charles Lwanga Ngangarithi	34,000.00
Irigithathi	-
Munyu	-
Mwenji	-
Ngandu	85,540.00
Tetu	-
Kalalu	-
Nanyuki	-
Gititu	50,000.00
Kabiru-ini	23,150.00
Othaya	-
Miiri	-
Matanya	-
Ithenguri	-
Chaka	20,800.00
Gatarakwa	-
Giakaibei	-
Karuthi	-
Jumla ndogo	**939,710.00**
Taasisi	
Nyeri High School	-
Franciscan Sisters of the Immaculate Heart of Mary	-
ADN Education	7,500.00
ADN Catholic Action	-
St Augustine's Catechist Training institute	-
Christ the King Major Seminary	80,000.00
Mary Immaculate Convent	44,870.00
Othaya Girls' Secondary School	-
ADN Caritas Nyeri	-
Archbishop Emeritus Retirement Home	5,200.00

Felician Sisters	-
Consolata Fathers Mathari	-
Consolata Cathedral Institute	-
ADN Finance	-
Mathari Chaplainacy Parish	-

Friends of Caritas	-
Unallocated contributions	216,472.00
Jumla ndogo	**354,042.00**
Jumla ya michango	**1,293,752.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**646,876.00**

JIMBO LA BUNGOMA

Parish	**Amount**
Amukura	41,275.00
Buhuyi	50,000.00
Bukembe	80,000.00
Bulanda	50,000.00
Bungoma	200,000.00
Busia	181,877.00
Butula	125,000.00
Butunyi	120,000.00
Chakol	50,000.00
Chebukaka	20,000.00
Chelelemuk	20,000.00
Cheptais	50,000.00
Dahiro	80,000.00
Kabula	100,400.00
Kanduyi	247,157.00
Kaptalelio	30,000.00
Kibabii	50,000.00
Kibuk	50,000.00
Kimatuni	100,000.00
Kimwanga	51,000.00
Kimilili	200,000.00
Kisoko	50,000.00
Kocholia	-
Lwanya	30,000.00
Magombe	-
Misikhu	100,000.00
Mundika	-

Myanga	47,000.00
Naitiri	50,000.00
Nangina	50,000.00
Ndalu	-
Port-Victoria	30,000.00
Samoya	54,000.00
Sikusi	51,340.00
Sirimba	6,000.00
Sirisia	30,000.00
Tongaren	100,000.00
Webuye	94,960.00
Shule/Taasisi	
St Cecelia-Nangina Girls Sec	100,000.00
Miluki Primary School	2,600.00
Sango RC Primary School	3,300.00
St Mark-Bukusu Primary School	1,050.00
St Boniface-Namuninge P. School	1,100.00
Cardinal Otunga Girls S. School	14,500.00
St Mary's-Kibabii Boys High	36,000.00
Kibabii Boys Primary School	3,350.00
Bosio Primary School	3,500.00
Wamalwa Kijana Secondary	7,000.00
Kisoko Boys Primary School	1,000.00
Little Sisters of St Francis-Kisoko Convent	2,500.00
St Maria Goreti -Kisoko Girls Pri	1,000.00
Mateka Secondary School	5,000.00
Syekumulo Secondary School	4,000.00

Kimatuni Primary School	3,000.00
Buloosi Primary School	3,000.00
Mateka Primary School	1,500.00
Lumboka Primary School	700.00
Syekumulo Primary School	700.00
Nakholo Primary School	600.00
Mulukoba Primary School	500.00
St Sarah, Namisi Sec School	3,000.00
St Paul-Wamunyiri Secondary	2,000.00
St Elizabeth-Malinda Secondary	1,000.00
St Mary's-Kamba Primary School	1,000.00
St Magadelene-Namamuka Sec	2,000.00
St Peter's-Mwiruti Girls Sec	5,000.00
St Charles Lwanga-Talitia Pri	3,240.00
St, Anthony-Naburereya Primary	500.00
St, Mary's-Mukhuma Primary	2,000.00
St, Jude-Syoya Primary School	1,500.00
St, Mary's -Mukhuma Secondary	15,000.00
St Jude-Syoya Secondary School	3,000.00
St Teresa- Kabula Secondary	10,000.00
St Jude-Luyekhe Primary School	1,600.00
St Teresa- Kabula RC Primary	1,800.00
St Martin-Mwibale Secondary	7,900.00
St Peter's-Sang'alo Secondary	5,000.00
St Mary's-Kamba Secondary	3,500.00
St Paul's-Siangwe Primary School	1,000.00
St Anthony-Naburereya Sec	27,000.00
St Mary-Magadelene Khaweli	1,000.00
St Joseph's-Bulondo Secondary	2,000.00
St Elizabeth-Malinda RC Pri	1,000.00
St Anne-Wamumali Primary	1,200.00
Friends School-Namwacha Sec	1,100.00
St Monica-Mukuyuni Primary	4,000.00
St Paul's- Wamunyiri RC Pri	1,500.00
Mother Kevin Primary School	27,300.00
Kimwanga Primary School	1,000.00

Tabala Primary School	500.00
St Kizito-Masielo Secondary	2,000.00
St Kizito-Mayanja Secondary	15,000.00
Napara RC Primary School	720.00
Mt Carmel Girls Secondary	10,000.00
Bumbe Technical	2,300.00
St Clare Girls Sec - Nanderema	2,000.00
St Luke's Boys High - Kimilili	20,000.00
St Teresa Girls Sec - Kimilii	10,000.00
St John's-Buko Sec - Kimilili	1,200.00
St Jan's-Secondary -Kimilili	1,200.00
St Joseph's Boys Pri Sch-Kimilili	6,200.00
Our Lady of Lourdes Girls Primary School-Kimilili	4,200.00
St Benedict Primary School Namboani-Kimilili	600.00
St Antony-Matili Pri - Kimilili	500.00
St Monica-Ng'oli Pri - Kimilili	1,000.00
Falcon Academy Pri - Kimilili	2,500.00
St Immaculate Academy Primary School-Kimilili	500.00
St John's-Buko P. School-Kimilili	2,000.00
St Anne-Royal Academy Primary School-Kimilili	500.00
St John-Buko Academy Primary School-Kimilili	300.00
St Teresa Blessed Academy Primary School-Kimilili	2,000.00
St Joseph's -Kamusinde Primary School-Kimilili	600.00
St Joseph's Secondary School-Kamusinde/Kimilili	1,000.00
Matili Technical- Kimilili	3,350.00
St Veronica-Tulienge RC Primary	1,000.00
St Cecilia Girls-Misikhu Sec	33,000.00
Sacred Heart P. School-Misikhu	8,000.00
Makemo RC Pri School-Misikhu	500.00
St Mary's -Sosio Girls -Misikhu	20,000.00

Holy Family Pri School-Misikhu	27,000.00
St Francis-Makemo Girls Secondary School- Misikhu	5,000.00
St John-Savana Sec -Misikhu	3,000.00
St Elizabeth-Sibagala Secondary -Misikhu	4,000.00
St Michael RC Musembe Primary School- Misikhu	1,000.00

St Benedict-Kongit Primary School-Kaptalelio	1,105.00
St Patrick's-Kimikung'i Girls Sec	4,000.00
St Kizito-Mukhweya Girls Sec	260.00
St Andrew-Bulanda Pri School	11,640.00
St Rose-Mabale Primary School	3,820.00
Jumla	**3,136,544.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,000,000.00**

JIMBO LA KAKAMEGA

Parokia	**Kiasi**
St Joseph Cathedral Kakamega	227,803.00
St Peter's Mumias	191,730.00
St Joseph the Worker Shibuye	181,325.00
St Paul Ejinja	132,000.00
Our Lady of the Immaculate Conception Chimoi	114,500.00
Our Lady of Assumption Shitoli	105,000.00
St Agnes Mukulusu	100,000.00
All Holy Angels in Heaven Lutonyi	95,314.00
St Augustine Eregi	90,000.00
St Joseph Kongoni	89,240.00
St Anne's Eshisiru	87,500.00
St Kizito Lusumu	85,000.00
Christ the King Amalemba	84,995.00
St Luke's Bumini	76,600.00
Our Lady Of The Holy Rosary Shiseso	72,253.00
Nativity of Our Lady Mutoma	70,000.00
St Ursula Chamakanga	70,327.00
Sacred Heart of Jesus Mukumu	56,703.00
St Caroli Lwanga Lutaso	54,334.00
St Mark's Nzoia	51,000.00
St Paul's Erusui	50,000.00

Holy Cross Murhanda	50,000.00
St Pius X Musoli	49,570.00
St John The Baptist Likuyani	49,300.00
St Joseph Luanda	44,727.00
St Philip's Mukomari	40,544.00
St Charles Lwanga Chekalini	39,670.00
Holy Trinity Soy	38,346.00
St Theresa Malava	38,100.00
Our Lady of Assumption Mautuma	36,100.00
St Charles Lwanga Hambale	34,000.00
Holy Spirit Bulimbo	32,210.00
St Mathias Mulumba Matunda	25,000.00
Holy Family Lubao	24,210.00
St Francis Xavier Shikoti	24,000.00
Our Lady of Assumption Indangalasia	23,874.00
St Patrick's Lufumbo	18,080.00
Holy Cross Emalindi	17,560.00
St Joseph's Shirotsa	15,000.00
Our Lady of Fatima	14,150.00
Corpus Christi Irenji	7,200.00
Our Lady of Consolata Bukaya	7,000.00
Jumla ndogo	**2,714,265.00**

Taasisi	
St Peter's Kakamega Main Prison Chaplaincy	6,050.00
St Philip's Shikusa Farm Prison Chaplaincy	4,700.00
Diocese Of Kakamega Pastoral Office	1,550.00
Jumla ndogo	**12,300.00**
Shule za sekondari	
Mumias Deanery	
St Mary's Mumias Girls	62,700.00
Mary Seat of Wisdom Bulimbo Girls	48,000.00
St Theresa's Itete	15,000.00
St Angela School of the Deaf	11,300.00
St Vincent Butende	10,320.00
St Beda's Bukaya	6,000.00
St Romanos Matawa	5,000.00
St Charles Lung'anyiro	5,000.00
St Elizabeth Lureko Girls	2,000.00
St Teresa's Emukuwa	1,000.00
St Patrick's Ebubere	1,000.00
St Francis Shiyabo	400.00
Jumla ndogo	**167,720.00**
Mukumu Deanery	
Sacred Heart Mukumu Girls	76,500
St Agnes Shibuye Girls	40,000
St Ignatius Mukumu Boys	16,000
St Peter's Seminary	15,000
Malinya Secondary	5,000.00
St Joseph Malimili	4,800.00
Holy Cross Injira	2,000.00
St Gabriel Mundulu	2,000.00
Jumla ndogo	**161,300.00**
Eregi Deanery	
St Teresa Eregi Girls	52,500.00
Holy Cross Emalindi	30,500.00
St Anne's Buyangu	20,000.00
Erusui Girls	12,000.00
St Francis of Assisi Kaptik	5,000.00
St Ursula Chamakanga	5,000.00
St Bakhita Ebusiratsi	5,000.00
St Clare Ebukuya	3,400.00
St Joseph Shirotsa	3,385.00
Jumla ndogo	**136,785.00**
Chekalini Deanery	
Archbishop Njenga Girls	31,500.00
Bishop Sulumeti Lugari	30,000.00
Holy Family Musembe	14,000.00
St Anne's Nzoia	10,000.00
St John The Baptist Likuyani	10,000.00
St Elizabeth Likuyani	10,000.00
St Benedict Lugulu	5,000.00
St Veronica Mirembe	5,000.00
St Joseph's Kogo	5,000.00
St Francis Majengo	3,000.00
St Charles Lwanga Koromaiti	3,000.00
St Mukasa Girls Chimoi	3,000.00
St Francis Kisagame	1,500.00
St John's Mtoni	1,350.00
Holy Cross Sango	1,000.00
Saisi Wabunge Boys	1,000.00
Jumla ndogo	**134,350.00**
Kakamega Deanery	
Bishop Sulumeti Girls Kakamega	40,000.00
Ikonyero Secondary	5,000.00
St Thomas Aquinas Eshisiru	3,000.00
St Joseph Ingolomosio	2,800.00
St Philip Mukomari	2,000.00

St Paul's Lwakhupa	2,000.00
St Anthony Kakoyi	7,350.00
Jumla ndogo	**62,150.00**
Shule za msingi	
St Mary's Mukumu Girls	25,200.00
St Anne's Mumias Girls	23,000.00
St Augustine Mukumu Boys	15,000.00
St Peter's Boys Mumias	13,000.00
St Francis Hambale	11,550.00
Mary Immaculate Chimoi	5,760.00
St Angela Eregi Girls	5,350.00
St Paul's Emulakha	3,500.00
Shamusinjiri Pri	3,450.00
St Joseph's Academy	3,000.00
St Patrick Sisokhe	3,000.00
St Louis Saisi	3,000.00
St Augustine Lubao	3,000.00

St Agnes Ikonyero	2,650.00
St Mathew's Bukhulunya	2,500.00
Moi's Bridge Pri	2,500.00
St Theresa Musaa	2,500.00
St Thomas Mirembe Pri	2,150.00
St Vincent De Paul	2,100.00
St Charles Lung'anyiro	2,000.00
St Annes Mundulu	1,900.00
St Paul's Shivakala	1,500.00
St Monica Pri	1,035.00
St Christopher Enyapora	1,000.00
St Teresa Itete	1,000.00
St Theresa's Mukunga	700.00
St Gabriel Emuhuni	500.00
Jumla ndogo	**141,845.00**
Jumla	**3,530,715.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,000,000.00**

JIMBO LA MACHAKOS

Parokia/Taasisi	**Kiasi**
Syokimau	507,930.00
Mbiuni	343,465.00
Mlolongo	266,250.00
Precious Blood Tala	259,817.00
St Jude Parish- Athi River	200,000.00
Kyale	200,000.00
Matuu	160,000.00
Tawa	152,250.00
Katangi	135,000.00
Our Lady of Lourdes Cathedral	130,000.00
Ikalaasa	119,000.00
Matiliku	115,000.00
Joska	100,000.00

St Mary's Tala Town	94,050.00
Masii	90,000.00
Kiongwani	78,970.00
Masinga	72,490.00
Kanzalu	72,000.00
Ngunga	65,000.00
Kikumini	64,595.00
Mary Mount Chaplaincy	60,150.00
Donyo Sabuk	60,000.00
Mwala	52,660.00
Kitwii	51,400.00
Kithimani	51,030.00
Mtito Andei	50,000.00
Mutituni	46,495.00

Nzaikoni	45,700.00
Kithangaini	45,000.00
Mbuani	42,300.00
Mukuyuni	40,780.00
Nguluni - Tala	38,705.00
Miseleni	34,150.00
Mitaboni	33,655.00
Mbuvo	30,350.00
Kola	30,000.00
Mbitini	27,300.00
St.Camilus	26,700.00
Kambu	25,200.00
Makindu	22,560.00
Mavindini	20,000.00
Ndithini	17,550.00
Kawethei	17,000.00
Makaveti	16,900.00
Nguluni - Kilungu	14,900.00
Muthetheni	13,500.00
Kinyambu	10,000.00
St Joseph's Chaplaincy-Prisons	8,000.00
Katheka	8,000.00
Kithyioko	7,185.00
Emali	6,200.00
Mbumbuni	-
Kaumoni	-
Komarock	-
Kabaa	-
Kaunguni	-

Kinyui	-
Kathonzweni	-
Katoloni	-
Kaewa	-
Mbooni	-
Kalawa	-
Utangwa	-
Tulimani	-
Kyumbi	-
Kilungu	-
Kasikeu	-
St Camilus Chaplaincy	-
Ekalakala	-
Kangundo	-
St Martin Matuu	-
Mavoloni	-
Machakos University Chaplaincy	-
Mananja	-
Kavatini	-
Kwakathule	-
St Jude Kivaa	-
Yathui	-
Thatha	-
Sultan Hamud	-
Makueni	-
Kibwezi	-
Makutano	-
Jumla	**4,179,187.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,412,934.83**

JIMBO LA ELDORET

Parokia	Kiasi
Arror	-
Burnt Forest	8,000.00
Chemnoet	1,370.00
Cheptarit	22,800.00
Chepterit	59,430.00
Chepterwai	50,000.00
Cheptiret	11,000.00
Chepkatet	-
Chesoi	-
Chesongoch	18,000.00
Embobut	-
Endo	-
Huruma	101,932.00
Iten	150,000.00
Kaiboi	-
Kabechei	2,500.00
Kabuliot	26,667.00
Kamwosor	32,100.00
Kapcherop	19,780.00
Kapkemich	42,000.00
Kapkeno	9,850.00
Kapsabet	70,120.00
Kapsoya	65,135.00
Kapsowar	41,800.00
Kaptuli	-
Kaptagat	-
Kapyemit	100,000.00
Kapkenduiywo	17,000.00
Koptega	-
Kimumu	103,674.00
Kipsebwa	9,550.00
Kipngeru	-
Kobujoi	10,200.00
Langas	46,000.00
Lelwak	-
Majengo	143,984.00
Matunda	30,000.00
Moi University Chaplaincy	53,040.00
Moiben	36,450.00
Moi's Bridge	51,200.00
Mokwo	17,000.00
Mosop	54,000.00
Nandi Hills	71,040.00
Namgoi	30,000.00
Ndalat	-
Nerkwo	-
Ol'Lessos	4,000.00
Ossorongai	30,500.00
Sacred Heart Cathedral	57,730.00
Salient	28,000.00
Sangalo	21,700.00
Soy	35,965.00
St Augustine -Emsea	-
St John XXIII	100,000.00
Singore Chaplaincy	4,220.00
Tambach	-
Tachasis	-
Tembeleo	10,415.00
Timboroa	1,300.00
Tindinyo	40,000.00
Tiryo	16,500.00
Turbo	-
Yamumbi	-
Turbo Girls Chaplaincy	-
Ziwa Parish	51,000.00
CUEA Gaba Campus	6,266.00
School of Law Annex	-
Eldoret Prisons Chaplaincy	14,200.00
Jumla ndogo	**1,927,418.00**

Shule za msingi	
Chepsonoi	3,500.00
Apostolic Carmel Pre and Primary	25,000.00
Sub-total	**28,500.00**
Mashirika/Taasisi	
Bishop's House	10,000.00
St Brendan Community Ass	3,570.00
Mary immaculate Sisters-Kaptagat	4,000.00
SJBS-Cornelian Sisters-Hazina Community	2,200.00
Jumla ndogo	**19,770.00**

Shule za sekondari	
St Joseph's Lelan Boys	1,600.00
Fr Kuhn Girls	13,600.00
Holy Rosary Girls-Koiben	10,000.00
Apostolic Carmel Sec	13,000.00
Jumla ndogo	**38,200.00**
Vyuo	
St Brendan TTC - Assumption Sisters of Eldoret	5,000.00
Jumla ndogo	**5,000.00**
Jumla ya michango	**2,018,888**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**1,009,444**

JIMBO LA NYAHURURU

Parokia	**Kiasi**
Kasuku	136,100.00
Cathedral	176,630.00
Weru	35,500.00
North Kinangop	50,000.00
Sipili	33,000.00
Mochongoi	6,765.00

Ngano	60,000.00
Mairo Inya	40,000.00
Equator	40,000.00
St Anna Institute	1,815.00
Jumla	**579,810.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**150,000.00**

JIMBO LA NGONG

Parokia	**Kiasi**
Abosi	-
Embulbul	-
Enoosupukia	2,500.00
Entasekera	24,917.00
Ewuaso Kedong	5,386.00
Fatima	95,110.00
Kajiado	-

Kandisi	-
Kibiko	15,364.00
Kilgoris	-
Kimana - Christ the King	-
Kiserian	-
Kisaju	-
Lemek	-
Lenkisem	-

Lolgorien	-
Loitokitok	30,000.00
Magadi	-
Mashuru	20,000.00
Matasia	-
Mulot	-
N/Enkare	-
Namanga	-
Narosura	-
St Joseph Cathedral	94,000.00
Nkoroi	-
Noonkopir	458,000.00
Ololkirikirai	-

St Mary's Ongata Rongai	-
Olokurto - St James	-
Olooloitikoshi	30,000.00
Ololulunga	-
Rombo	-
Sultan Hamud	-
St Joseph HBVM Narok	94,000.00
St Peter Narok	51,500.00
St Monica O/Rongai	-
Jumla	**920,777.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**460,388.00**

JIMBO LA KERICHO

Parokia/Taasisi	**Kiasi**
Bomet	20,000.00
Chebangang	-
Chebole	3,500.00
Chebunyo	4,000.00
Chemelet	10,000.00
Chepseon	11,190.00
Embomos	6,000.00
Fort Ternan	11,850.00
Girimori	7,000.00
Kabianga	12,600.00
Kaboloin	10,000.00
Kapkatet	4,000.00
Kapkilaibei	10,000.00
Kaplomboi	2,000.00
Kaplong	100,000.00
Kapsang'aru	3,200.00
Kapsigiryo	18,000.00
Kebeneti	30,000.00
Keongo	5,000.00

Kimatisio	6,000.00
Kimugul	-
Kipchimchim	2,700.00
Kipkelion	2,560.00
Kiptere	14,630.00
Kobel	5,000.00
Koiyet	17,350.00
Litein	45,000.00
Londiani	-
Longisa	23,500.00
Makimeny	3,550.00
Marinyin	-
Matobo	30,000.00
Mogosiek	10,000.00
Mombwo	-
Mugango	-
Ndanai	10,000.00
Ndarawetta	13,000.00
Nyagacho	6,000.00
Roret	11,500.00

Sacred Heart Cathedral	-
Segemik	10,000.00
Segutiet	8,000.00
Sigor	8,000.00
Siongiroi	5,000.00
Sironet	10,630.00
Sotik	22,000.00
Tegat	2,000.00

Talanet	20,200.00
Ndanai Girls	3,000.00
Kaboin Secondary	2,500.00
St Monica High - Chebangang	1,700.00
Korara Secondary (YCS)	500.00
Kericho High School	500.00
Jumla	**563,160.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**290,230.00**

JIMBO LA LODWAR

Parokia/Taasisi	**Kiasi**
St Augustine Cathedral	56,660.00
Holy Family Kanamkemer	26,400.00
Risen Christ Nakwamekwi	12,700.00
St Dominic Kerio	2,370.00
St Gabriel Kangatosa	2,800.00
St Kizito Turkwel	13,000.00
St Peter Lorugum	3,225.00
All Saints Kainuk	5,800.00
Immaculate Conception Katilu	-
St Daniel Comboni	19,220.00
St Lawrence Nakwamoru	20,000.00
St John Lokichogio	-
St Benedict Kalobeyei	-
Good Shepherd Kakuma	4,000.00
Holy Cross Kakuma Camp	-
St Mark Lokitaung	-
St Joseph Lowarengak	-

St Titus &Timothy Kaeris	2,500.00
St James Kaikor	-
St Dennis Kataboi	-
Mary Mother of God Kalokol	10,000.00
St Stephen Losajait	7,165.00
Christ the King Lokichar	11,000.00
Our Lady Queen of Peace Todonyang	-
Nariokotomoe Mission	2,200.00
St Michael Napetet	47,980.00
Our Lady of Sorrows Oropoi	-
St Joachim & Anne Kibish	8,390.00
Holy Spirit Nawaoitorong	6,100.00
Kaeris Girls High Sch	2,500.00
Jumla	**261,510.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**100,000.00**

JIMBO KUU LA MOMBASA

Parokia	Kiasi
Holy Ghost Cathedral	55,700.00
St. Mary's Parish-Changamwe	54,550.00
St. Joseph Parish - Ukunda	50,000.00
Christ the King Parish - Miritini	40,000.00
Sacred Heart Parish - Shanzu	25,000.00
St. Steven's Parish - Bomu	10,865.00
St. Joseph Parish - Timbila	10,400.00
St. Maria Gorretti - Bamba	1,650.00
St. Jude Parish - Ramisi	5,700.00
Jumla	**253,865.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**82,670.00**

JIMBO LA MARSABIT

Parokia	Kiasi
Illeret	1,850.00
Korr	15,300.00
Laisamis	3,500.00
North Horr	5,000.00
Hurri Hills	5,000.00
Dukana	8,500.00
Kalacha	16,000.00
Logologo	5,000.00
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**50,150.00**

JIMBO LA GARISSA

Parokia	Kiasi
Garissa Cathedral	28,390.00
St Kizito SCC Dadaab	21,900.00
Hola Catholic Parish	13,800.00
St Paul's Hagadera	12,000.00
Jumla	**76,090.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**25,363.00**

MILITARY ORDINARIATE

Parokia	Kiasi
Our Lady of Victory - 3KR	11,240.00
Mother of Mercy - Langata	80,000.00
Sacred Heart of Jesus - 77 Arty	5,050.00
St Francis of Asisi - 78TK	24,620.00
St Charles Lwanga - KAH	48,580.00
Holy Rosary - Embakasi	6,500.00
St Luke - Kenyatta Barracks	1,500.00
St Paul - KMA	6,500.00
Sisters Peter & Paul - DHQ CAU	53,035.00
St Augustine - DSC Karen	15,000.00
St Thomas Aquinas - Kabete	12,300.00
St Raphael - DFMH	3,150.00

Our Lady of Assumption - MAB	35,516.00
St Ignatious of Loyola - LAB	18,000.00
Our Lady Star of the Sea - KN	32,950.00
St Don Bosco - SOCE	4,000.00
Our Lady of Consolata - SOI	26,000.00
School of Artillery	11,400.00
St Michael - 5KR	30,000.00

St Ignatious of Loyola - A	10,000.00
St Joseph Mukasa - A	24,300.00
St Teresa - A	17,500.00
St Beatrice - A	23,500.00
Jumla	**500,641.00**
Fungu lililopewa KCCB-CJPC	**333,761.00**

RSCK

Shirika	**Kiasi**
Franciscan Brothers	5,000.00
Patrician Brothers	8,500.00
Mill Hill Fathers	6,000.00
Congregation of the Holy Cross	24,000.00
Brothers of Charity	10,000.00

Redemptorists	5,000.00
Missionaries of the Poor	5,000.00
Consolata Missonaries	15,000.00
Jumla	**78,500.00**
Fungu lililopewa KCCB- CJPC	**30,000.00**

AOSK

AOSK	123,932.00

CATHOLIC WOMEN ASSOCIATION - KENYA (CWAK)

CWAK	40,000.00

AMECEA

AMECEA	10,000.00

Waumini House, Westlands
P.O. Box 13475-00800, Nairobi
Tel: (+254) 20 444112/4443906 or (+254)722 457114
Email: national@catholicchurch.or.ke
Website: www.cjpc.kccb.or.ke
www.kccb.or.ke